

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

AGENCIJE ZA IDENTIFIKACIJSKE ISPRAVE, EVIDENCIJU I RAZMJENU PODATAKA BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2023. GODINU

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	2
1. MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	2
2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	5
II. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI.....	7
III. PREPORUKE ZA 2023. GODINU	8
IV. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI	10
1. PREDMET I CILJ REVIZIJE	10
2. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA	10
3. DJELOKRUG, USTROJSTVO I RUKOVOĐENJE.....	12
4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	13
5. PRORAČUN AGENCIJE ZA 2023. GODINU	15
6. FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	15
6.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna	16
6.1.1. Nabava materijala	16
6.1.2. Izdaci za uporabu vozila	17
6.1.3. Unajmljivanje imovine i opreme	18
6.1.4. Višegodišnji projekt.....	20
6.2. Pregled prihoda i primitaka	22
6.2.1. Prihodi od izdavanja osobnih, putnih isprava i registracije vozila	22
6.3. Bilanca stanja	24
6.3.1. Stalna sredstva	24
6.3.2. Zalihe	25
7. UPOŠLJAVANJE I STATUS UPOSLENIH (ANGAŽIRANIH) OSOBA	25
7.1. Upošljavanje na neodređeno vrijeme i raspoređivanje uposlenih	26
7.2. Upošljavanje na pozicijama savjetnika ravnatelja.....	27
8. JAVNE NABAVE.....	28
8.1. Nabava elektroničke opreme	28
8.2. Nabava usluga održavanja aplikacije	29
8.3. Nabava vozila	30
8.4. Nabave sigurnosno-identifikacijskog softvera i sustava za upravljanje rizicima (poništeni postupci).....	31
9. OSTALO	32
9.1. IT revizija.....	32
9.2. Sudbeni sporovi	35
10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA	36
PRIVICI.....	36

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju obavljene financijske revizije koja obuhvaća reviziju financijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje

Obavili smo reviziju financijskih izvješća **Agencije za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Agencija) koja obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2023. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja po vrstama i projektima, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, te analizu iskaza - tekstualni dio, za godinu koja završava na taj dan.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća Agencije prikazuju istinito i fer, u svim značajnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2023. godine, te prihode i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine¹ i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)². Naše odgovornosti prema ISSAI standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o Agenciji u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 - Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

¹ Službeni glasnik BiH, broj 12/06

² Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Skretanje pozornosti³

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o finansijskim izvješćima, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *u poslovnim knjigama Agencije su na kontu opreme u pripremi evidentirani iznosi na temelju zaključenih ugovora za stalna sredstva koja nisu bila isporučena u 2023. godini (točka 6.3.1. Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za finansijska izvješća

Rukovodstvo Agencije je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvješća u skladu s primjenjivim okvirom finansijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o financiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijska izvješća kao cjelina sačinjena bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbrojno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih finansijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola.

³ Odjeljak kojim revizor skreće pozornost korisnicima izvješća na pitanja koja su prezentirana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koja su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važna za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvješća; u revizijskoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

- Stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi s revizijom finansijskih izvješća Agencije za 2023. godinu, obavili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Agencije za 2023. godinu u skladu su, u svim značajnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema ovom standardu su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o Agenciji u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 - Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornosti⁴

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *Pravilnik o unutarnjem ustroju Agencije nije usklađen s relevantnim odlukama Vijeća ministara BiH (točka 3. Izvješća);*
- *neizvjesnost u pogledu realizacije projekta izgradnje objekta za smještaj sjedišta i organizacijskih jedinica Agencije u Banjoj Luci (točka 6.1.5. Izvješća);*
- *upošljavanje osoba na radna mjesta savjetnika ravnatelja nije vršeno uz dosljednu primjenu relevantnih propisa (točka 7.2. Izvješća);*
- *neppravilnosti i nedostaci utvrđeni prilikom provedbe procedura javnih nabava (točka 8. Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Agencije je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulirane i potvrđuje kako je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

⁴ Odjeljak kojim revizor skreće pozornost korisnicima izvješća na pitanja koja su prezentirana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koja su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važna za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvješća; u revizijskoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim značajnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje Agencije, prema definiranim kriterijima, usklađeno s relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 27.6.2024. godine

GLAVNI REVIZOR

Hrvoje Tvrčković, v. r.

ZAMJENIK GLAVNOG REVIZORA

Nedžad Hajtić, v. r.

ZAMJENICA GLAVNOG REVIZORA

Neda Močević, v. r.

II. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) obavio je reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2023. godinu
- Zakon o financiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju institucija BiH
 - Instrukcija o privremenom financiranju institucija BiH za razdoblje siječanj – ožujak 2023. godine
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o obveznim odnosima (dio koji se odnosi na ugovore o javnim nabavama)
- Zakon o unutaršnjoj reviziji
- Zakon o Agenciji.

III. PREPORUKE ZA 2023. GODINU

U Izvješću o obavljenoj financijskoj reviziji za 2023. godinu dano je 15 preporuka koje predstavljaju nove preporuke. Od ukupnog broja danih preporuka, jedna preporuka⁵ se odnosi na financijska izvješća i na usklađenost, a ostale na usklađenost.

Osim navedenog, u 2023. godini su obrađene tri preporuke koje su u prethodnom razdoblju ocijenjene kao preporuke čija je realizacija u tijeku i koje su i dalje predmetom praćenja u pogledu njihove realizacije⁶.

U tablici koja slijedi prikazan je sažetak danih preporuka, dok su detaljni nalazi prezentirani po procesima u okviru pojedinačnih točaka Izvješća.

Tablica 1. Sažetak danih preporuka

Br. prep.	Tekst preporuke	Status preporuke
1	Agencija je dužna okončati aktivnosti na sačinjavanju Prijedloga pravilnika o unutarnjem ustroju i sistematizaciji te isti uputiti Vijeću ministara BiH na usvajanje.	N
2	Potrebno je prilikom službenih putovanja avionom osigurati dosljednu primjenu Odluke Vijeća ministara BiH o načinu i postupku ostvarivanja prava uposlenih u institucijama BiH na naknadu za službeno putovanje.	N
3	Agencija je dužna pravodobno dostavljati godišnja financijska izvješća Ministarstvu financija i trezora BiH u skladu s važećim pravilima.	N
4	Preporučujemo preispitivanje internih akata Agencije koji definiraju čuvanje neispravnih osobnih isprava koji se tretiraju kao škart i razdoblje njihovog čuvanja i uništavanja.	N
5	Agencija je dužna stalna sredstva evidentirati u skladu s Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH.	N
6	Potrebno je da Agencija zalihe materijala evidentira prema odredbama Pravilnika o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH.	N
7	Agencija je dužna da, prilikom donošenja odluka o privremenom rasporedu uposlenih na radna mjesta više razine od razine radnog mjesta na kojem su uposleni, dosljedno primjenjuje propise koji reguliraju radnopravni status uposlenih.	N
8	Agencija je dužna popunjavanje upražnjenih radnih mjesta vršiti uz dosljednu primjenu odredbi relevantnih propisa.	N
9	Prilikom prijema elektroničke opreme potrebno je unaprijediti kontrolne mehanizme i posvetiti dužnu pozornost kako bi se osiguralo da se isporuka opreme vrši u skladu sa zaključenim ugovorom.	N
10	Agencija je dužna prije pokretanja postupka javne nabave dokumentirati istraživanje tržišta u skladu sa Zakonom o javnim nabavama BiH.	N
11	Potrebno je prilikom pripremanja tenderske dokumentacije za nabavu usluga održavanja aplikacije jasno definirati zahtjeve tehničke i profesionalne sposobnosti	N

⁵ Broj 5

⁶ Vidjeti točku 2. Izvješća

Br. prep.	Tekst preporuke	Status preporuke
	koje ponuđači trebaju ispunjavati i vrste dokaza kojim se isto potkrepljuje, a koji odgovaraju predmetu nabave.	
12	Agencija treba posvetiti dužnu pozornost prilikom evaluacije ponuda i osigurati da se ista vršiti u skladu sa zahtjevima traženim tenderskom dokumentacijom uz osiguranje dokumentiranosti eventualnih odstupanja i dodatnih pojašnjenja ponude.	N
13	Agencija treba na vrijeme provoditi aktivnosti pripreme nabava sustava i softvera u cilju efikasne provedbe postupka nabava i smanjenja rizika od eventualnih žalbi ponuđača.	N
14	Preporučujemo Agenciji ažuriranje Pravilnika o tehničkoj administraciji u cilju unapređenja sustava unutarnjih kontrola i sigurnosnog aspekta informacijskog sustava.	N
15	Potrebno je prilikom iskazivanja potreba za nabavama za unapređenje i rad informacijskog sustava iste bazirati na stvarnim potrebama u cilju pravodobne uspostave i neometanog rada istog.	N

Status: N-nova

IV. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

1. PREDMET I CILJ REVIZIJE

Predmet revizije su financijska izvješća Agencije za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li financijska izvješća pouzdana i odražavaju li bilance u cijelosti rezultate poslovanja. Također, cilj revizije je procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti financijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkciju unutarnje revizije.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

2. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA

U prethodnom Izvješću o obavljenj reviziji Agencije (za 2022. godinu) Ured za reviziju izrazio je mišljenja i to:

- pozitivno mišljenje o financijskim izvješćima i
- mišljenje s rezervom o usklađenosti koje se odnosi na nepravilnosti i nedostatke utvrđene prilikom provedbe procedura javnih nabava i realizacije ugovora prve faze izgradnje objekta za smještaj sjedišta i organizacijskih jedinica Agencije u pogledu naplate kaznenih penala zbog kašnjenja u izvođenju radova, sa skretanjem pozornosti na:
 - *usklađivanje Pravilnika o unutarnjem ustroju Agencije s relevantnim odlukama Vijeća ministara BiH;*
 - *neizvjesnost u pogledu realizacije projekta izgradnje objekta za smještaj sjedišta i organizacijskih jedinica Agencije u Banjoj Luci.*

U Izvješću za 2022. godinu su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti. Preporuke iz izvješća prethodnih godina (tri preporuke) čija je realizacija bila u tijeku nisu ponovljene u izvješću za 2022. godinu, ali se njihova realizacija, kao i realizacija preporuka koje nisu mogle biti ocijenjene, kontinuirano prati. Utvrdili smo kako je Agencija u 2023. godini od ukupno 17 prethodno danih preporuka, realizirala osam, za tri preporuke je realizacija u tijeku, pet preporuka nisu mogle biti ocijenjene i jedna preporuka je ocijenjena kao nerelevantna za daljnje praćenje.

U narednoj tablici prikazan je pregled ocjene realizacije prethodno danih preporuka.

Tablica 2. Detaljan pregled ocjene realizacije preporuka danih u 2022. godini

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2022. godinu	Status
1	Potpisan je sporazum o realizaciji međusobnih prava i obveza s dobavljačem vezano za okončani desetogodišnji ugovor o nabavi obrazaca osobnih iskaznica i vozačkih dozvola.	✓
2	Agencija je uspostavila urednije vođenje evidencija o dnevnom korištenju službenih vozila.	✓
3	Agencija je evidentirala izdatke za usluge stručnog obrazovanja u skladu s relevantnim propisima.	✓
4	Agencija nije upošljavala osobe putem ugovora o radu na određeno vrijeme duže od tri mjeseca u 2023. godini.	✓
5	Troje uposlenih Agencije koji su prethodnih godina radili na drugim lokacijama su vraćeni na mjesta rada predviđena ugovorima o radu.	✓
6	U tijeku 2023. godine nije bilo provedbe kompleksnih procedura javnih nabava putem pregovaračkog postupka tako da nismo mogli ocijeniti realizaciju preporuke koja se odnosila na potrebu osiguranja ispunjenosti i dokumentiranosti uvjeta za primjenu pregovaračkog postupka bez objave.	⏸
7	Prilikom provedbe kompleksnih procedura javnih nabava opreme koje su planirane i okončane u tijeku 2023. godine nije bilo žalbi na tendersku dokumentaciju.	✓
8	Procedura javne nabave uredskog materijala iz 2023. godine je bila podijeljena na dva lota.	✓
9	Nismo mogli sagledati realizaciju preporuke koja se odnosila na potrebu procjenjivanja vrijednosti nabave na bazi relevantnih iskustvenih pokazatelja i budućih planiranih aktivnosti jer u tijeku 2023. godine nije bilo provedbe procedure javne nabave usluga organiziranja putovanja i aviokarata.	⏸
10	Realizacija važećih zaključenih okvirnih sporazuma za nabavu obrazaca osobnih isprava je u tijeku tako da nismo u mogućnosti ocijeniti realizaciju preporuke koja se odnosila na potrebu pravodobne provedbe predmetnih procedura javnih nabava.	⏸
11	U tijeku 2023. godine nije bilo zaključivanja i realizacije novih ugovora o izgradnji tako da nismo mogli ocijeniti realizaciju preporuke vezane za dosljedno primjenjivanje ugovorenih prava i obveza prilikom primopredaje radova.	⏸

Tablica 2a. Detaljan pregled ocjene realizacije preporuka danih u ranijim godinama

Br. prep.	Preporuke iz prethodnih izvješća	Status
5/2020	Agencija je dostavila Prijedlog odluke o izmjenama Odluke o odobravanju projekta izgradnje objekta za naredno razdoblje od 2011. do 2026. godine, s pribavljenim mišljenjima nadležnih institucija, resornom Ministarstvu civilnih poslova BiH da se uputi Vijeću ministara BiH na razmatranje i usvajanje.	●
9/2020	Procedura javne nabave službenih vozila iz 2023. godine je bila podijeljena na lotove jer se radilo o različitim tipovima vozila.	✓
6/2021	Agencija je pripremila detaljnu informaciju o projektu uz Prijedlog odluke o izmjenama Odluke o odobravanju projekta izgradnje objekta za naredno razdoblje od 2011. do 2026. godine koja je dostavljena resornom Ministarstvu civilnih poslova BiH da se uputi Vijeću ministara BiH na razmatranje i usvajanje.	●
7/2021	Poduzete su određene aktivnosti u 2023. godini na unapređenju postojećeg sustava praćenja i kontrole prihoda u cilju elektroničkog sravnjenja prihoda, s tim da se puni efekti očekuju u narednom razdoblju.	●
10/2021	Preporuka vezana za raspisivanje javnog oglasa za prijem državnih službenika prema odredbama članka 32a. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH nije	⏸

Br. prep.	Preporuke iz prethodnih izvješća	Status
13/2021	relevantna za daljnje praćenje s obzirom na to da je Agencija za državnu službu BiH donijela novi podzakonski akt koji definira predmetnu materiju. Nismo mogli sagledati realizaciju preporuke koja se odnosila na potrebu podjele nabave za održavanje vozila na lotove ili osiguranje da izabrani ponuđač putem podugovaranja vrši efikasnu i brzu isporuku usluga jer u tijeku 2023. godine nije bilo provedbe predmetne procedure javne nabave.	Ⓜ

Status: 🟢 realizirana preporuka⁷, 🟡 preporuka čija je realizacija u tijeku⁸, Ⓜ preporuka koja nije mogla biti ocijenjena u revidiranom razdoblju ili nije relevantna za daljnje praćenje⁹.

3. DJELOKRUG, USTROJSTVO I RUKOVOĐENJE

Agencija je upravna organizacija u sastavu Ministarstva civilnih poslova BiH, osnovana Zakonom o Agenciji¹⁰, zadužena za oblast identifikacijskih isprava, skladištenje, personalizaciju i promet dokumenata, te središnje vođenje evidencija i razmjenu podatka između nadležnih tijela u Bosni i Hercegovini. Agencija surađuje s nadležnim tijelima u BiH koja su izvorna tijela¹¹, te drugim tijelima koja koriste usluge Agencije. Sjedište Agencije je u Banjoj Luci.

Prvom polovicom 2023. godine, Agencijom je rukovodio ravnatelj kojem je mandat istekao u svibnju 2022. godine. Vijeće ministara BiH je, u veljači 2023. godine, razriješilo dužnosti zamjenika ravnatelja zbog ispunjavanja uvjeta za starosnu mirovinu, kojem je mandat istekao u 2020. godini, i imenovalo vršitelja dužnosti zamjenika ravnatelja do okončanja natječajne procedure, a najduže na mandatno razdoblje od tri mjeseca, s tim da je doneseno i rješenje o produženju mandata za isto razdoblje¹². U srpnju 2023. godine su imenovani novi ravnatelj i zamjenik ravnatelja na mandat od pet godina¹³. Ističemo kako je bivši ravnatelj nakon razrješenja dužnosti nastavio raditi u Agenciji kao savjetnik za europsku regulativu u Uredu ravnatelja do konca 2023. godine¹⁴ (vidjeti točku 7.2. Izvješća).

Unutarnji ustroj Agencije uređuje se Pravilnikom o unutarnjem ustroju i sistematizaciji koji donosi ravnatelj uz suglasnost Vijeća ministara BiH. Pravilnikom o unutarnjem ustroju i sistematizaciji (u daljnjem tekstu: Pravilnik) iz 2010. godine, i izmjenama iz 2018. godine¹⁵, poslovi i zadaci iz nadležnosti Agencije se obavljaju u okviru četiri organizacijske jedinice¹⁶ u sjedištu i Centru za skladištenje, personalizaciju i promet osobnih isprava Banja Luka, kao i u okviru regionalnih centara u Sarajevu, Mostaru, Bijeljini i Bihaću. Pravilnikom su sistematizirana radna mjesta za 239 izvršitelja.

⁷ Realizirane su aktivnosti navedene u preporuci.

⁸ U tijeku je realizacija aktivnosti te stoga u ovom Izvješću nije dana nova preporuka, ali je dan opis stanja i provedenih aktivnosti.

⁹ Preporuka nije mogla biti ocijenjena u ovom ciklusu revizije, ali će biti ocijenjena kad se za to steknu uvjeti ili nije relevantna za daljnje praćenje jer realizacija ne ovisi o instituciji.

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 56/08

¹¹ Nadležno tijelo ili izvorno tijelo je institucija koja surađuje s Agencijom, odnosno institucija koja obrađuje podatke i koja je vlasnik podataka koji se dostavljaju u centralne registre ili koja Agenciji dostavlja zahtjeve za personalizaciju dokumenata ili koja prenosi svoje podatke putem mreže koju vodi Agencija.

¹² Službeni glasnik BiH, broj 13/23 i 45/23

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 50/23

¹⁴ Rješenje Agencije o imenovanju od 19.7.2023. godine u trajanju tri mjeseca i Rješenje od 19.10.2023. godine u trajanju tri mjeseca. Razriješeno je 26.12.2023. godine.

¹⁵ Uspostavljanje Jedinice unutarnje revizije

¹⁶ Ured ravnatelja, Tehnički sektor, Sektor za financijske i pravne poslove i Sektor za standarde i međunarodnu suradnju.

Agencija je bila u obvezi, kao i ostale institucije Bosne i Hercegovine, da do konca travnja 2014. godine uskladi Pravilnik s odredbama Odluke o načelima za utvrđivanje unutarnjeg ustroja tijela uprave Bosne i Hercegovine¹⁷ i Odluke o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama Bosne i Hercegovine¹⁸. Navedene odluke su donesene u cilju harmonizacije i primjene istih načela¹⁹ u tijelima uprave Bosne i Hercegovine kada se radi o načinu unutarnjeg ustroja, razvrstavanja i opisa radnih mjesta. Međutim, i pored određenih aktivnosti Agencije, poduzetih tijekom prethodnih godina, isto nije izvršeno.

Naime, Agencija je u 2023. godini, predvođena prethodnim rukovodstvom, pripremila prijedlog novog Nacrta pravilnika i pribavila mišljenja nadležnih tijela, s tim da su u istim dane određene sugestije za dodatne korekcije. Prema raspoloživim informacijama, predmetni Nacrt pravilnika nije poslan Vijeću ministara BiH na usvajanje.

Novo rukovodstvo Agencije, imenovano u srpnju 2023. godine, je pristupilo izradi novog pravilnika. Prijedlog opisa poslova službeničkih radnih mjesta je poslan, 28.3.2024. godine, Povjerenstvu za analizu radnih mjesta pri Ministarstvu pravde BiH.

PREPORUKA 1

Agencija je dužna okončati aktivnosti na sačinjavanju Prijedloga pravilnika o unutarnjem ustroju i sistematizaciji te isti uputiti Vijeću ministara BiH na usvajanje.

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Agencija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Financijsko upravljanje i kontrola:

Zakon o financiranju institucija BiH²⁰ uređuje oblast finansijskog upravljanja i kontrole. Ovim Zakonom finansijsko upravljanje i kontrola definirano je kao sveobuhvatan sustav politika, procedura i aktivnosti koji uspostavlja i za koji je odgovoran rukovoditelj institucije. Sustav finansijskog upravljanja i kontrole zasniva se na upravljanju rizicima i pruža razumno uvjerenje da će ciljevi institucije biti ostvareni na pravilan, ekonomičan, efikasan i efektivan način.

Agencija je donijela osnovne dokumente za uspostavljanje sustava finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o financiranju institucija BiH, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provedbu procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Registar rizika je ažuriran u tijeku 2023. godine. Ravnatelju je dostavljeno izvješće o aktivnostima i stanju sustava finansijskog upravljanja i kontrole u Agenciji za 2023. godinu.

¹⁷ Službeni glasnik BiH, broj 30/13

¹⁸ Službeni glasnik BiH, broj 30/13, 67/15 i 51/18

¹⁹ Načela racionalizacije, funkcionalnosti, vertikalne i horizontalne povezanosti, harmonizacije osnovnih elemenata unutarnjeg ustroja, fleksibilnosti unutarnjeg ustroja i dostupnosti.

²⁰ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

Agencija je Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH²¹ dostavila Godišnje izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu.

Funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola:

Na temelju provedene revizije smo utvrdili da sustav unutarnjih kontrola u Agenciji, generalno gledano, nije na zadovoljavajućoj razini. Naime, nedostaci i slabosti su konstatirani u pojedinim segmentima poslovanja (organizacija, upošljavanje, evidentiranje stalnih sredstava i zaliha, javne nabave i dr.), što je detaljno opisano u pojedinačnim točkama Izvješća. Za unapređenje procesa smo dali odgovarajuće preporuke, a Agencija je dužna uložiti dodatne napore kako bi se iste realizirale.

Nadalje, postupcima revizije smo uočili manje slabosti u funkcioniranju unutarnjih kontrola u Agenciji koje se odnose na sljedeće:

Uvidom u dokumentaciju za troškove prijevoza u inozemstvu smo uočili da je u prosincu 2023. godine nabavljena aviokarta u iznosu od 8.819 KM za planirani službeni put u Sjedinjene Američke Države krajem siječnja 2024. godine. U prezentiranoj korespondenciji, vezano za traženje ponuda za nabavu aviokarte s dobavljačem s kojim Agencija ima zaključen okvirni sporazum, nije navedeno koja klasa aviokarte je tražena²². Također, ni na fakturi i elektroničkoj aviokarti nije naznačen navedeni podatak. Usmeno smo dobili informaciju da su tražene određene dodatne usluge koje nisu dokumentirane, a koje su mogle utjecati na višu cijenu aviokarte. Ističemo kako je Odluka o upućivanju na službeni put donesena u siječnju 2024. godine, dakle, nakon kupovine aviokarte.

Odlukom Vijeća ministara BiH o načinu i postupku ostvarivanja prava uposlenih u institucijama BiH na naknadu za službeno putovanje²³ definiran je način donošenja Odluke o upućivanju na službeni put i prava uposlenih u institucijama BiH vezanih za klasu nabave aviokarte. Istom nije predviđena mogućnost da se za ostale uposlene u institucijama BiH, osim uposlenih na taksativno navedenim pozicijama, nabavljaju aviokarte koje suštinski (po vrsti usluge i cijeni karte) nadilaze osnovnu ekonomsku klasu.

PREPORUKA 2

Potrebno je prilikom službenih putovanja avionom osigurati dosljednu primjenu Odluke Vijeća ministara BiH o načinu i postupku ostvarivanja prava uposlenih u institucijama BiH na naknadu za službeno putovanje.

Unutarnja revizija:

U skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH²⁴ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH²⁵, Jedinica unutarnje revizije Agencije nadležna je za obavljanje unutarnje revizije u Agenciji. Jedinica je planirala u 2023.

²¹ Navedena Jedinica ima obvezu sačinjavati i Vijeću ministara BiH dostavljati konsolidirano godišnje izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH koje sadrži informacije o stupnju uspostavljanja, napretku, stanju i aktivnostima koje su u izvještajnom razdoblju realizirane u oblasti razvoja sustava internih financijskih kontrola, kao i o planovima za budući razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama BiH.

²² Prikupljene su četiri ponude i izabrana je najjeftinija opcija. Ističemo kako Agencija nema potpisan okvirni sporazum s više dobavljača kako bi se putem mini tenderiranja postigla najbolja cijena aviokarte.

²³ Službeni glasnik BiH, br. 6/12, 10/18 i 75/18

²⁴ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

²⁵ Službeni glasnik BiH, broj 59/19

godini provesti sedam revizija, od čega tri redovite, tri naknadne te jednu ad hoc reviziju. Provedene su sve planirane revizije²⁶ osim ad hoc revizije koja nije ni zahtijevana od strane ravnatelja Agencije. Realizacija većine danih preporuka u pojedinačnim izvješćima je u tijeku.

5. PRORAČUN AGENCIJE ZA 2023. GODINU

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2023. godinu²⁷, Agenciji su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 32.596.000 KM (tekući izdaci 29.535.000 KM i kapitalni izdaci 3.061.000 KM)²⁸.

Tijekom godine izvršeno je usklađivanje proračuna koje se odnosi na sredstva višegodišnjeg projekta prenesena iz prethodnog razdoblja u iznosu od 10.083.577 KM.

Prema navedenom, Agencija je u 2023. godini raspolagala sredstvima u ukupnom iznosu od 42.679.577 KM.

Agencija je izvršila tri prestrukturiranja rashoda proračuna koje je odobrilo Ministarstvo financija i trezora BiH²⁹. Prestrukturiranje rashoda je izvršeno u ukupnom iznosu od 1.066.000 KM, s tim da je umanjena nabava opreme (1.046.000 KM) i izdaci za tekuće održavanje (20.000 KM), a uvećana je nabava stalnih sredstava u obliku prava (906.000 KM), izdaci za energiju i komunalne usluge (110.000 KM), ugovorene i druge posebne usluge (30.000 KM) i putne troškove (20.000 KM).

U drugom zahtjevu za prestrukturiranje, iz rujna 2023. godine, je navedeno kako je proračunskim zahtjevom za 2023. godinu Agencija planirala nabavu dvije laserske mašine za personalizaciju potvrda o registraciji i vlasništvu u iznosu od 3.000.000 KM, s obzirom na to da je novim Pravilnikom o registraciji vozila iz 2022. godine bilo propisano uvođenje potvrda o registraciji i vlasništvu u vidu polikarbonatne kartice za šta je bilo neophodno nabaviti mašine za personalizaciju istih. Nadalje se navodi kako je predmetni Pravilnik početkom 2023. godine stavljen van snage³⁰ i uslijed novih okolnosti prestala je potreba za planiranim sredstvima za ovu namjenu u tekućoj godini. Navedena sredstva su u najvećoj mjeri preusmjerena za planirane nabave: sigurnosno-identifikacijskog softvera, radiorelejne opreme, elektroničke opreme za napredno upravljanje poslovnim procesima, sustava za upravljanje rizicima i službenih vozila.

6. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Agencija je sačinila Godišnje financijsko izvješće za 2023. godinu i dostavila ga Ministarstvu financija i trezora BiH, 7.3.2024. godine³¹. S obzirom na to da su proračunski korisnici obvezni,

²⁶ Obavljena je unutarnja revizija na teme „Administracija sustava i aplikacija/usuglašenost postupanja s Pravilnikom o tehničkoj administraciji Agencije“ (redovita i naknadna), „Telekomunikacijska čvorišta mreže za prijenos podataka-upravljanje troškovima“ (naknadna), „Evidentiranje, praćenje i refundiranje prihoda“ (redovita i naknadna) i „Održavanje opreme“ (redovita).

²⁷ Službeni glasnik BiH, broj 22/23

²⁸ Do usvajanja proračuna za 2023. godinu, Agencija je raspolagala sredstvima odobrenim prema Instrukciji o privremenom financiranju institucija BiH za razdoblje siječanj – ožujak 2023. godine, broj: 05-16-2-8338-2/22 od 28.12.2022. godine, koju je donio ministar financija i trezora Bosne i Hercegovine.

²⁹ Odluke Ministarstva financija i trezora BiH, broj 05-16-2-4970-2/23 od 29.06.2023. godine, broj 05-16-2-6488-2/23 od 14.09.2023. godine i broj 05-16-2-4970-6/23 od 13.12.2023. godine.

³⁰ Službeni glasnik BiH, broj 4/23

³¹ Financijska izvješća su otpremljena poštom 5.3.2024. godine

prema članku 22. Pravilnika o financijskom izvješćivanju institucija BiH³², godišnje izvješće dostaviti Ministarstvu financija i trezora BiH najkasnije do 1.3. naredne fiskalne godine za prethodnu godinu, odnosno do 4.3.2024. godine kako je utvrđeno Instrukcijom Ministarstva financija i trezora BiH³³, možemo konstatirati kako je došlo do kašnjenja u dostavljanju izvješća Agencije za 2023. godinu. Ističemo kako je i prethodne godine bilo određeno kašnjenje u dostavljanju Godišnjeg financijskog izvješća.

PREPORUKA 3

Agencija je dužna pravodobno dostavljati godišnja financijska izvješća Ministarstvu financija i trezora BiH u skladu s važećim pravilima.

Analizom bilješki uz financijska izvješća konstatirano je kako su sačinjene prema Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH. Korekcija dijela Godišnjeg financijskog izvješća je izvršena 18.4.2024. godine.

6.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbrojno, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2023. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 29.310.379 KM, što je za 13.369.198 KM manje u odnosu na raspoloživi (korigirani) proračun za 2023. godinu.

Najznačajniji dio navedenog odstupanja se odnosi na nerealizirana sredstva za višegodišnje kapitalno ulaganje u iznosu od 10.076.370 KM (detaljnije pojašnjenje u točki 6.1.5. Izvješća) i na nerealizirane kapitalne izdatke u ukupnom iznosu od 1.422.106 KM jer nije okončan određeni broj pokrenutih procedura javnih nabava do konca godine (vidjeti komentar u točki 8.4. Izvješća).

Vrijednosno značajni rashodi odnose se na: bruto plaće (5.213.285 KM), naknade troškova uposlenih (980.890 KM), izdatke za energiju i komunalne usluge (264.140 KM,) nabavu materijala (16.619.673 KM), unajmljivanje imovine (2.363.137 KM), izdatke za tekuće održavanje i opremu (1.865.681 KM) i nabavu opreme (1.496.741 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u prilogu Izvješća.

U daljnjem tekstu navodimo nalaze revizije, stanje po procesima za koje su dane preporuke u ranijem razdoblju čija realizacija je u tijeku, kao i određena objelodanjivanja činjenica o značajnim rashodima realiziranim u 2023. godini.

6.1.1. Nabava materijala

Izdaci za nabavu materijala u 2023. godini iznose 16.619.673 KM i veći su za 1.123.395 KM u odnosu na prethodnu godinu. Značajni iznosi se odnose na osobne iskaznice i vozačke dozvole (6.226.389 KM), pasoške knjižice (6.194.379 KM) i registarske tablice (3.991.501 KM).

³² Službeni glasnik BiH, broj 25/15, 91/17 i 2/24

³³ Broj 05-16-2-15-1/24 od 4.1.2024. godine

Agencija ima zaključene četverogodišnje okvirne sporazume s dobavljačem „Muehlbauer“ d.o.o. Banja Luka za nabavu obrazaca pasoških knjižica u vrijednosti od 34.471.874 KM od 12.3.2022. godine i za nabavu obrazaca osobnih iskaznica i vozačkih dozvola u vrijednosti od 35.689.820 KM od 18.1.2023. godine. Godišnje se na temelju okvirnih sporazuma potpisuju pojedinačni ugovori. Mjesečne fakture u 2023. godini su se ispostavljale na temelju usuglašenih zapisnika ugovornih strana o broju izrađenih obrazaca za razdoblje od jednog mjeseca. Prati se količinska i vrijednosna realizacija okvirnih sporazuma. Ističemo kako su bili upravni sporovi vezano za proceduru nabave obrazaca pasoških knjižica (detaljnije u točki 9.2. Izvješća).

U okviru izdataka za registarske tablice u 2023. godini su evidentirane vrijednosno značajne nabave nepersonaliziranih registarskih tablica (1.808.983 KM), nabava unutarnjih i vanjskih stikera (1.670.971 KM) i nabava potvrda o vlasništvu vozila i registraciji vozila (327132 KM). Nabave su se vršile od dobavljača s kojim Agencija ima zaključene četverogodišnje okvirne sporazume i pojedinačne ugovore za sukcesivne isporuke, izuzev nabave unutarnjih i vanjskih stikera koja je realizirana jednokratnom isporukom.

Poništene neispravne osobne isprave (škart):

Analizom važeće Liste kategorija registraturne građe s rokovima čuvanja u Agenciji, možemo zaključiti kako ista sadrži i kategoriju poništenih neispravnih osobnih isprava (osobne iskaznice, vozačke dozvole i putovnice) s rokom čuvanja 10 godina. Radi se o dokumentima za koje su u procesu kontrole utvrđeni nedostaci i tretiraju se kao škart. Dakle, neispravni dokumenti se fizički uništavaju tek nakon isteka razdoblja na koje su izdani, bez obzira na to što se radi o škartu. Navedeni dokumenti nisu predmetom redovitog godišnjeg popisa (ne vode se kao zaliha). Nameće se pitanje opravdanosti čuvanja 10 godina neispravnih osobnih isprava u arhivskim prostorijama. Smatramo kako je korisno analizirati prakse drugih institucija koje imaju slična iskustva s čuvanjem i uništavanjem škartiranih dokumenata ili vrijednosnica i eventualno primijeniti dobru praksu koja je uspostavljena u tom području.

PREPORUKA 4

Preporučujemo preispitivanje internih akata Agencije koji definiraju čuvanje neispravnih osobnih isprava koje se tretiraju kao škart i razdoblje njihovog čuvanja i uništavanja.

6.1.2. Izdaci za uporabu vozila

Ukupni izdaci za uporabu službenih vozila u 2023. godini iznose 178.079,65 KM. Značajni izdaci se odnose na izdatke za gorivo (111.718 KM), materijal i usluge za održavanje vozila (16.337 KM) i nabavu autoguma (25.573 KM).

Prema Pravilniku Vijeća ministara BiH o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine³⁴, Agenciji je dano pravo na korištenje tri službena vozila. U kolovozu 2023. godine je donesen novi interni Pravilnik o službenim vozilima Agencije.

Pravilnik o službenim specijaliziranim vozilima Agencije, odobren 2015. godine s naknadnim izmjenama, po kojem je dano pravo na korištenje 23 vozila za te namjene, je važio tijekom 2023. godine. Međutim, novim Pravilnikom Vijeća ministara BiH, iz svibnja 2023. godine, je utvrđeno

³⁴ Službeni glasnik BiH, broj 34/23

kako su institucije BiH dužne svoje pravilnike o vozilima za specijalizirane namjene dostaviti na suglasnost Vijeću ministara BiH najkasnije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu istog.

Agencija je pripremila Prijedlog pravilnika o službenim vozilima za specijalizirane namjene za koji su pribavljena mišljenja Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH od 22.9.2023. godine, u kojem su dane manje primjedbe, i Ministarstva civilnih poslova BiH od 11.10.2023. godine. Također, Ministarstvo financija i trezora BiH je dalo određene primjedbe u svom mišljenju od 1.11.2023. godine. Pripremljen je novi materijal i dostavljen Ministarstvu financija i trezora BiH u studenom 2023. godine, ali Agencija do travnja 2024. godine nije zaprimila novo mišljenje iako je upućeno više urgencija.

Koncem 2023. godine je prodano 10 vozila, a Europska komisija je donirala Agenciji sedam vozila (IPA fond). Agencija je na 31.12.2023. godine imala na raspolaganju 22 službena specijalizirana vozila. Odlukama Agencije³⁵ je utvrđeno kako pravo na korištenje službenog vozila 24 sata dnevno imaju ravnatelj i zamjenik ravnatelja, s tim da je i načelnik Centra za skladištenje, personalizaciju i promet isprava imao navedeno pravo do srpnja 2023. godine.

6.1.3. Unajmljivanje imovine i opreme

Izdaci za unajmljivanje imovine i opreme sa 31.12.2023. godine realizirani su u iznosu od 2.363.137 KM. Najznačajniji izdaci odnose se na unajmljivanje tornjeva, releja i antenskih stupova (1.663.041 KM), unajmljivanje prostora ili zgrada (598.129 KM), unajmljivanje vodova i digitalne opreme (79.258 KM) i unajmljivanje skladišnog prostora (18.450 KM).

Izdaci za zakup tornjeva, releja i antenskih stupova:

Plaćanje zakupa tornjeva, releja i antenskih stupova se vršilo mjesečno na temelju zaključenih pojedinačnih ugovora s pravnim i fizičkim osobama³⁶ i aneksa tih ugovora. Prema internoj evidenciji ukupno je bilo 53 ugovora. U travnju 2023. godine je donesena interna Instrukcija u postupku zaključivanja ugovora o zakupu antenskih stupova radi postavljanja opreme Agencije i uspostavljen je registar ugovora u DMS sustavu.

Izdaci za zakup prostora ili zgrada i skladišnog prostora:

Ugovori o javnoj nabavi usluga najma ili zakupa su izuzeti od primjene Zakona o javnim nabavama BiH.³⁷ U Tablici 3. su prikazani podaci o zakupu poslovnog, skladišnog i arhivskog prostora koje je Agencija koristila u 2023. godini.

³⁵ Odluke od 1.5.2018. godine, 6.1.2021. godine i 20.8.2023. godine

³⁶ Pojedini ugovori su zaključeni na neodređeno vrijeme.

³⁷ Odredbom članka 10a. točka a) Zakona o javnim nabavama je propisano kako se ovaj zakon ne primjenjuje na ugovore o javnoj nabavi usluga za stjecanje, najam ili zakup, bilo kakvim financijskim sredstvima, zemljišta, postojećih građevina ili druge nepokretne imovine ili prava koja se njih tiču.

Tablica 3. Pregled zaključenih ugovora o zakupu poslovnog, skladišnog i arhivskog prostora

Redni broj	Predmet zakupa	Površina u m ²	Cijena mjesečnog zakupa ³⁸	Važenje ugovora
1.	Poslovni prostor sjedišta u Banjoj Luci	1.343	Bez naknade	od 2.6.2021. do 2.6.2025.
2.	Poslovni prostor RC Bijeljina	154	2.500 KM	od 1.6.2019. do 15.11.2023. ³⁹
3.	Poslovni prostor RC Bijeljina	120	2.925 KM	od 16.11.2023. do 17.11.2027.
4.	Poslovni prostor RC Bihać	200	3.000 KM	od 1.3.2019. do 1.3.2024.
5.	Poslovni prostor za Centar i Tehnički sektor Banja Luka	1.205	31.315 KM	od 29.3.2019. do 31.8.2023.
6.	Poslovni prostor za Centar i Tehnički sektor Banja Luka	1.464	49.674 KM	od 1.9.2023. do 31.8.2024.
7.	Zakup skladišnog prostora Banja Luka	125	937 KM	od 16.10.2022. do 15.10.2024.
8.	Poslovni prostor za smještaj arhivske građe Ilijaš ⁴⁰	250	6.493 KM	od 15.8.2019. do 15.8.2024.
9.	Zakup skladišnog prostora za potrebe RC Sarajevo	40	600 KM	od 20.6.2022.-do 4.7.2024. ⁴¹

Agencija je ugovor o zakupu poslovnog prostora u kojem je smješten Centar za skladištenje, personalizaciju i promet osobnih isprava u Banjoj Luci, produžila nakon isteka važenja istog (29.6.2023. godine) zaključivanjem tri aneksa ugovora do 31.8.2023. godine. Zatim je potpisan ugovor s novim vlasnikom postojećeg prostora na razdoblje zakupa od 1.9.2023. do 31.8.2024. godine, s tim da je povećana kvadratura i cijena prostora. Također, u tijeku 2023. godine je zaključen ugovor za zakup poslovnog prostora u Bijeljini s novim zakupodavcem na drugoj lokaciji. U tijeku 2023. godine nije bila praksa objavljivanja javnih poziva za dostavljanje ponuda za usluge zakupa.

Preporuka Agencije za javne nabave BiH, objavljena na njihovoj internetskoj stranici 30.5.2023. godine, je da ugovorna tijela donesu odgovarajuće interne akte kojim će se regulirati pravila za stjecanje, najam ili zakup zemljišta, postojećih objekata ili druge nepokretne imovine ili prava koja iz njih proističu u cilju smanjenja rizika od zlouporabe ovih nabava i netransparentnog trošenja javnih sredstava.

Informirani smo kako postoji određeni stupanj neizvjesnosti vezano za produženje ugovora o zakupu poslovnog prostora u Banjoj Luci gdje je smješten Centar za skladištenje, personalizaciju i promet osobnih isprava i Tehnički sektor koji ističe u kolovozu 2024. godine. Agencija je o navedenom, kao i sigurnosnim i drugim aspektima problematike smještaja, izvijestila nadležno Ministarstvo civilnih poslova BiH na njihov upit iz ožujka 2024. godine. U skladu s navedenim, Agencija je, 25.4.2024. godine, na svojoj internetskoj stranici objavila javni oglas za prikupljanje ponuda za zakup skladišnog, arhivskog i poslovnog prostora u Banjoj Luci za potrebe smještaja organizacijskih jedinica Agencije.

³⁸ U cijenu zakupa poslovnog prostora nisu uključeni režijski troškovi. Samo su u ugovoru o zakupu prostora u Bijeljini uključeni troškovi grijanja i hlađenja prostora. U cijenu zakupa skladišnog prostora i prostora za arhivsku građu uključeni su režijski troškovi

³⁹ Ugovor je važio do 1.6.2025. godine, ali je u međuvremenu prekinut.

⁴⁰ Konstatacije vezane za okolnosti i izbor dobavljača za usluge poslovnog prostora za smještaj arhivske i registraturne građe su navedene u Izvješću o obavljenoj financijskoj reviziji za 2019. godinu.

⁴¹ Informirani smo kako je ugovor raskinut 2.2.2024. godine.

6.1.4. Višegodišnji projekt

Izgradnja zgrade u Banjoj Luci za smještaj sjedišta i organizacijskih jedinica Agencije

Projekt izgradnje objekta u Banjoj Luci za smještaj sjedišta i organizacijskih jedinica Agencije predstavlja višegodišnja kapitalna ulaganja po Odluci Vijeća ministara BiH⁴² za razdoblje od 2011. do 2014. godine i Odluci o izmjeni i dopuni odluke Vijeća ministara BiH⁴³ za razdoblje od 2011. do 2021. godine. Navedenom izmjenom Odluke, Agenciji su za realizaciju projekta kroz faze⁴⁴ odobrena ukupna ulaganja u objekt u iznosu od 22.530.000 KM, od čega za izgradnju objekta 16.758.017 KM. Do travnja 2023. godine nije donesena Odluka o izmjeni i dopuni Odluke Vijeća ministara kojom se produžava razdoblje programa višegodišnjih kapitalnih ulaganja i način financiranja uzimajući u obzir da zadnja Odluka obuhvaća razdoblje do 2021. godine.

Neizvjesnost u pogledu realizacije projekta izgradnje objekta za smještaj sjedišta i organizacijskih jedinica Agencije u Banjoj Luci.

Od početka realizacije projekta pa do 31.12.2023. godine je utrošeno ukupno 3.324.444 KM⁴⁵. Realizirana je I. faza izgradnje objekta koja je podrazumijevala pripremne, zemljane, armiranobetonske i hidroizolacijske radove do kote 0,00. Tijekom prethodnih godina smo konstatirali određene poteškoće u stvaranju preduvjeta i same realizacije projekta, kao i o aktivnostima Agencije koje su se odnosile na ukazivanje na rizike nadležnim tijelima i nedostatnost financijske konstrukcije za projekt, o čemu smo detaljno izvještavali u našim revizorskim izvješćima. Prenesena neutrošena vrijednost ovih sredstava na 31.12.2023. godine iznosi 10.076.370 KM.

Projekt izgradnje zgrade je od velikog značaja, a njegovom realizacijom bi se omogućilo neometano funkcioniranje i rad Agencije, uzimajući u obzir da se personalizacija osobnih isprava trenutačno vrši u zakupljenim prostorijama. Također, infrastruktura i baze podataka, koje su prema Zakonu o Agenciji javno dobro Bosne i Hercegovine, se nalaze na istoj lokaciji. Zakup se kontinuirano plaća (ukupan iznos troška u 2023. godini je iznosio 449.211 KM), a projekt izgradnje zgrade još uvijek nije okončan iako je odobren 2011. godine.

U travnju 2023. godine je sačinjena Informacija o realizaciji projekta višegodišnjeg kapitalnog ulaganja – izgradnja zgrade u Banjoj Luci za smještaj sjedišta i organizacijskih jedinica Agencije na koju je Ministarstvo financija i trezora BiH dalo negativno mišljenje. Predmetna informacija nije prosljeđena Vijeću ministara BiH na razmatranje.

Agencija je sredinom 2023. godine angažirala firmu koja je izvršila interdisciplinarno vještačenje i procijenila kako su potrebna sredstva u iznosu od 33.060.434 KM za potpunu izgradnju i završetak izgradnje administrativno-proizvodnog objekta Agencije (procjena se odnosi samo na radove). U skladu s novom procjenom sredstava za izgradnju objekta, Agencija

⁴² Odluka o odobrenju „Projekta izgradnje objekta Agencije i organizacijske jedinice u Banjoj Luci s parternim uređenjem lokacije“ koji će se uvrstiti u program višegodišnjih kapitalnih ulaganja za razdoblje 2011.-2014. godine (Službeni glasnik BiH, broj 74/11)

⁴³ Službeni glasnik BiH, broj 36/19

⁴⁴ Ukupni troškovi izgradnje po fazama odnose se na izradu idejnog rješenja, izradu geomehaničkog elaborata, izradu i reviziju glavnog izvođačkog projekta, pribavljanje suglasnosti nadležnih komunalnih institucija, pribavljanje odobrenja za građenje, izgradnju objekta u skladu s tehničkom dokumentacijom i planiranom dinamikom, tehnički prijem i pribavljanje uporabne dozvole i opremanje uredskim namještajem i IT opremom.

⁴⁵ U 2023. godini je bila ukupna realizacija u iznosu od 7.206 KM koja se odnosi na fakturiranu uslugu projekt menadžera (958 KM) i nabavu usluga procjenitelja (6.247 KM).

je dostavila Prijedlog odluke o izmjenama Odluke o odobravanju projekta izgradnje objekta za razdoblje od 2011. do 2026. godine Ministarstvu financija i trezora BiH na davanje mišljenja. Dostavljenim Prijedlogom odluke ukupna ulaganja u izgradnju objekta bi iznosila 39.389.000 KM, što, u odnosu na ranije odobrena ulaganja koja iznose 22.530.000 KM, povećava cjelokupnu vrijednost projekta za 16.859.000 KM.

Ministarstvo financija i trezora BiH je, u svom odgovoru od 2.11.2023. godine, dalo negativno mišljenje pozivajući se na odredbe Naputka Vijeća ministara BiH o načinu planiranja, odobravanja i realiziranja višegodišnjih projekata u institucijama Bosne i Hercegovine⁴⁶ (u daljnjem tekstu: Naputak) iz 2021. godine kojim je, u članku 14. stavak 3, propisano da promjena vrijednosti višegodišnjeg projekta, ukoliko se istom podrazumijeva povećanje vrijednosti projekta, podliježe ograničenju povećanja do maksimalno 10 % od ukupne vrijednosti višegodišnjeg projekta koje se usuglašava s Ministarstvom financija i trezora BiH.

Agencija je uskladila Prijedlog odluke o izmjenama Odluke o odobravanju projekta izgradnje objekta za naredno razdoblje od 2011. do 2026. godine s Naputkom, kojim se predviđaju ukupna sredstva od 24.783.000 KM za realizaciju projekta. Novim mišljenjem Ministarstva financija i trezora BiH iz prosinca 2023. godine je dano uvjetno pozitivno mišljenje uz skretanje pozornosti da se izvrši određena korekcija u tekstu Prijedloga odluke, i dopuna mišljenja od 13.2.2024. godine. Uz Prijedlog odluke je Agencija pripremila i detaljnu Informaciju o projektu.

Nadalje, na korigirani Prijedlog odluke je dobiveno pozitivno mišljenje Ministarstva financija i trezora BiH od 24.4.2024. godine, a pribavljeno je mišljenje Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH od 6.5.2024. godine u kojem su dane manje primjedbe na tekst iste uz sugestiju da se preispita mogućnost donošenja nove odluke koja bi obuhvatila razdoblje u pogledu kojeg se predlaže izmjena predmetne Odluke s obzirom na protok dugog vremenskog razdoblja za koji se predlaže izmjena.

Agencija je, sredinom svibnja 2024. godine, uputila resornom Ministarstvu civilnih poslova BiH Prijedlog odluke o izmjenama Odluke o odobravanju projekta izgradnje objekta za naredno razdoblje, od 2011. do 2026. godine, da proslijedi Vijeću ministara BiH na razmatranje i usvajanje.

Po pitanju daljnje realizacije projekta dali smo preporuku u prethodnom razdoblju te smo na temelju prethodno prezentiranog ocijenili kako je realizacija iste u tijeku (red. br. 5/2020 u Tablici 2a.), a što će biti predmetom daljnjeg praćenja do okončanja implementacije.

Po pitanju sačinjavanja detaljne informacije Vijeću ministara BiH, s obrazloženjima situacije i rizika u svezi s realizacijom projekta, dali smo preporuku u prethodnom razdoblju te smo na temelju prethodno prezentiranog ocijenili kako je realizacija iste u tijeku (red. br. 6/2021 u Tablici 2a), a što će biti predmetom daljnjeg praćenja do okončanja implementacije.

Dakle, analizom prezentirane dokumentacije možemo zaključiti kako su se tijekom godina okolnosti na tržištu značajno promijenile uzimajući u obzir da je prvobitna procjena vrijednosti radova na izgradnji objekta za smještaj Agencije izvršena prije 10 godina (2014. godine) i da su postojali subjektivni i objektivni razlozi zašto projekt do sada nije realiziran po predviđenoj

⁴⁶ Službeni glasnik BiH, broj 77/21 i 24/24

dinamici. Agencija je provela novu procjenu radi utvrđivanja trenutne situacije u pogledu potrebnih sredstava na izgradnji objekta za smještaj, ali Naputkom Vijeća ministara BiH iz 2021. godine su ograničena povećanja vrijednosti projekta sredstava do maksimalno 10 % od ukupne vrijednosti višegodišnjeg projekta, na šta Ministarstvo financija i trezora BiH u svojim mišljenjima skreće pozornost.

U uvjetima kada nije odobrena financijska konstrukcija za cjelokupan projekt izgradnje nameće se pitanje rizika s kojim se Agencija kao investitor može suočiti kroz realizaciju samog projekta u okviru raspoloživih sredstava. Također, postojeća konstrukcija je izložena vremenskim uvjetima koji tijekom protoka vremena mogu utjecati na poroznost iste.

Neophodan je proaktivan stav Agencije i svih institucija koje sudjeluju u stvaranju preduvjeta za kreiranje financijskog okvira i realizacije projekta kako bi se dugogodišnji problem riješio na prihvatljiv način zasnovan na postojećem pravnom okviru uz poštovanje načela transparentnosti.

6.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2023. godine, iskazani su u iznosu od 28.254.465 KM, što je za 2.975.535 KM manje u odnosu na prihode i primitke planirane za 2023. godinu.

Značajni prihodi odnose se na: prihode od izdavanja osobnih i putnih isprava i dokumenata za registraciju vozila (27.952.496 KM), naknade troškova za pružene usluge davanja podataka iz središnje evidencije podataka državljana BiH (155.681 KM) i prihode od prodaje stalnih sredstava (137.953 KM).

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tablici III. u privitku Izvješća.

6.2.1. Prihodi od izdavanja osobnih, putnih isprava i registracije vozila

U 2023. godini su ostvareni prihodi od izdavanja osobnih i putnih isprava i dokumenata za registraciju vozila u ukupnom iznosu od 27.952.496 KM, od čega se značajni prihodi odnose na: prihode od vozačkih dozvola (8.787.737 KM), putovnica (8.284.821 KM), osobnih iskaznica (6.302.517 KM), stiker naljepnica (2.427.893 KM), potvrda o registraciji (477.120 KM), registarskih tablica s međunarodnom oznakom BiH motorna vozila (764.148 KM) i potvrda o vlasništvu vozila (297.559 KM).

Pravilnicima Vijeća ministara BiH o cijeni putnih isprava⁴⁷, cijeni osobnih isprava⁴⁸, cijeni dokumenata za registraciju i naknadi za korištenje registarskih tablica⁴⁹, propisane su visine naknada koje se uplaćuju na Jedinствен račun Ministarstva financija i trezora BiH. Dokazi o uplati naknada i pristojbi od osobnih isprava, putnih isprava i registracije vozila u BiH na Jedinственi račun trezora se dostavljaju nadležnim tijelima koji su disperzirani na različitim lokalitetima, a izvode o dnevnim promjenama, na kojim su iskazane i predmetne uplate, knjži

⁴⁷ Službeni glasnik BiH, broj 56/14 i 86/14

⁴⁸ Službeni glasnik BiH broj 100/12, 56/14, 7/16, 52/16, 79/16, 37/17, 12/18

⁴⁹ Službeni glasnik BiH, broj 76/09

Ministarstvo financija i trezora BiH. Agencija je obvezna da primjenjuje Naputak⁵⁰ na temelju kojeg mjesečno unosi nalog za prijenos pripadajućih naplaćenih prihoda u ISFU sustav, a Ministarstvo financija i trezora BiH vrši uplatu sredstava nadležnim tijelima.

Agencija nije imala tehničkih mogućnosti za jednostavne provjere o uplatama i sravnjenje prihoda u Glavnoj knjizi pa je uspostavljena pomoćna evidenciju o izdanim i naplaćenim osobnim ispravama. Postupcima revizije je konstatirano kako Agencija vrši uspoređivanje prihoda evidentiranih u Glavnoj knjizi trezora s podacima iz pomoćne evidencije koji se mjesečno dostavljaju iz Centra za personalizaciju isprava. Analizom prezentiranih podataka konstatirana su odstupanja između naplaćenih prihoda po vrsti prihoda iz pomoćnih evidencija i iznosa prikazanih u Glavnoj knjizi trezora u iznosu od 216.260 KM, odnosno 0,8 % ukupnih prihoda. Također, pored navedenih razlika, Agencija je utvrdila kako su na pojedinim kontima evidentirane uplate koje nisu vezane za izdavanje dokumenata.

Agencija se prethodnih godina obraćala Ministarstvu financija i trezora BiH radi pronalaženja modusa za elektroničko poravnanje prihoda s Glavnim knjigom, ali bez konkretnih rezultata. Navedenu problematiku smo isticali u našim revizorskim izvješćima još od 2016. godine. Također, interna revizija je obavila, u 2023. godini, reviziju na temu „Evidentiranje, praćenje i refundiranje prihoda“ i dala određene preporuke.

U cilju unapređenja sustava kontrole naplate i sravnjenja prihoda, Agencija je pokrenula proces dorađivanja postojeće aplikacije za osobne isprave i donijela Instrukciju o načinu uplate i kontroli naplate naknade za izdavanje osobnih isprava građana BiH u studenom 2023. godine. Instrukcijom je predviđeno da kontrolu uplate naknada vrše nadležna tijela za izdavanje osobnih isprava u Federaciji BiH, Republici Srpskoj i Brčko distriktu BiH prilikom obrade zahtjeva za izdavanje osobne isprave (kontrola točnosti podataka na uplatnici) i u procesu izdavanja osobne isprave gdje će se putem aplikacije za osobne isprave vršiti uparivanje uplate i dokumenta koji se izdaje. Primjena Instrukcije je započela od 1.3.2024. godine. Naime, Agencija je 1.4.2024. godine obavijestila sva nadležna tijela da je kroz aplikaciju za Evidenciju vozačkih dozvola omogućena kontrola uplate naknade za izdavanje vozačke dozvole s tim da se očekuju, kako smo informirani, i unapređenja drugih evidencija. Puni efekti unapređenja sustava kontrole naplate prihoda se očekuju u narednom razdoblju.

Po pitanju postojanja potrebe unapređenja postojećeg sustava praćenja i kontrole prihoda kako bi se osiguralo elektroničko sravnjenje prihoda dali smo preporuku u prethodnom razdoblju, te smo na osnovu prethodno prezentiranog ocijenili kako je realizacija iste u tijeku (redni br. 7/2021 u Tablici 2a.), a što će biti predmetom daljnjeg praćenja do okončanja implementacije.

⁵⁰ Naputak Ministarstva financija i trezora BiH o načinu refundacije pripadajućeg dijela sredstava tijelima nadležnim za izdavanje dokumenata kao i načinu unosa, plaćanja i evidentiranja tih sredstava kroz ISFU sustav od 28.10.2014. godine

6.3. Bilanca stanja

U bilanci stanja na 31.12.2023. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 11.776.266 KM. Ukupne obveze s izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 17.025.907 KM.

Značajne stavke bilance stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (11.775.458 KM), obveze prema dobavljačima (1.794.044 KM), obveze prema uposlenima (522.690 KM), obveze prema tijelima nadležnim za izdavanje javnih dokumenata (1.438.943 KM) i kratkoročna razgraničenja (1.492.501 KM).

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća.

6.3.1. Stalna sredstva

U poslovnim knjigama Agencije su na kontu oprema u pripremi evidentirani iznosi na temelju zaključenih ugovora u ukupnom iznosu od 1.492.065 KM za stalna sredstva koja nisu bila isporučena u 2023. godini. Naime, nakon provedenih procedura javnih nabava za nabavu stalnih sredstava su, koncem 2023. godine, zaključeni ugovori s izabranim dobavljačima i na temelju istih, Agencija je u skladu s Naputkom⁵¹ Ministarstva financija i trezora BiH knjižila pojedinačne iznose na razgraničenja. Predmetnim Naputkom je definirano kako se obveze kod kojih je provedena kompletna procedura javnih nabava te kod kojih su zaključeni ugovori o nabavi roba, odnosno izvođenja radova i usluga u tekućoj godini, za koje su odobrena sredstva u tekućem proračunu i koje nemaju karakter tekućih izdataka, mogu teretiti proračun za tekuću godinu, te se knjiže na konto razgraničeni rashodi za nabavu roba i usluga.

Međutim, pored evidentiranja razgraničenja, navedeni iznosi su knjiženi na konto oprema u pripremi uz uvećanje izvora sredstava što je u suprotnosti s Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Naime, člankom 46. predmetnog Pravilnika je definirano kako se na konto sredstva u pripremi knjiže investicije u tijeku, odnosno sva ulaganja za izgradnju i stjecanje stalnih sredstava, a zatvaranje konta se vrši prijenosom na odgovarajuća konta stalnih sredstava.

Dakle, navedene radnje su za posljedicu imale da su pozicije Stalnih sredstava i Izvora sredstava u Bilanci stanja Agencije sa 31.12.2023. godine precijenjena za iznos od 1.492.065 KM. Agencija je do sredine svibnja 2024. godine sva razgraničenja zatvorila na temelju ispostavljenih faktura.

PREPORUKA 5

Agencija je dužna stalna sredstva evidentirati u skladu s Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH.

⁵¹ Naputak za unos i evidentiranje obveza u ISFU sustav koje su planirane u Proračunu tekuće fiskalne godine, a čiji će računi ili konačne situacije biti ispostavljeni u narednoj fiskalnoj godini, broj: 08-16-1-8801-1/15 od 26.10.2015. godine.

6.3.2. Zalihe

Zalihe materijala i robe se, prema Pravilniku o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH, evidentiraju u klasi 2 – Zalihe u cilju kontrole nad njihovom uporabom⁵² s obzirom na to da se nabava ovih vrijednosti stavlja neposredno na rashode.

Postupcima revizije je konstatirano da se ulazi i izlazi materijala evidentiraju kroz Modul zaliha mjesečno na temelju pomoćnih evidencija Centra za skladištenje, personalizaciju i promet osobnih isprava. Nakon unosa promjena stanja zaliha u Modulu zaliha, generira se nalog za knjiženje u glavnu knjigu na dva konta 211111 – Materijal u skladištu i 211121 – Uredski materijal. Međutim, kontnim planom su predviđena konta za svaku pojedinačnu vrstu materijala (registarske tablice, potvrde o vlasništvu vozila, tahografske tablice, diplomatske putovnice itd.). Dobili smo usmeno obrazloženje da je bilo određenih ograničenja u Modulu zaliha vezano za način knjiženja.

Dakle, ne evidentiraju se dnevne promjene stanja zaliha materijala (ulaz na temelju faktura i otpremnica i izlaz na temelju utroška) niti se zalihe u glavnoj knjizi knjiže po vrsti materijala.

Popisno povjerenstvo je popisalo količine zaliha materijala na 31.12.2023. godine koje odgovaraju izvješću Centra za skladištenje, personalizaciju i promet osobnih isprava iz prosinca 2023. godine bez iskazivanja vrijednosti istih. Međutim, nismo se mogli uvjeriti kako su vršena usuglašavanja sa stanjima iz glavne knjige i pomoćne knjige Modula zaliha (količine i vrijednosti) kako bi se na pouzdan način utvrdilo kako stanje po popisu odgovara knjigovodstvenom stanju što je temeljna svrha godišnjeg popisa. Popisno povjerenstvo je dalo preporuku da se u glavnoj knjizi evidentiraju zalihe na konta po vrsti materijala.

Mada stanje zaliha ne utječe na iskazivanje bilančnih pozicija u obrascu Bilanca stanja (istovremeno s evidentiranjem zaliha vrši se i njihova ispravka), značajni iznosi zaliha iskazani u glavnoj knjizi ukazuju na potrebu veće posvećenosti evidentiranju i upravljanju zalihama.

PREPORUKA 6

Potrebno je da Agencija zalihe materijala evidentira prema odredbama Pravilnika o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH.

7. UPOŠLJAVANJE I STATUS UPOSLENIH (ANGAŽIRANIH) OSOBA

Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2023. godinu odobreno je 167 uposlenih u Agenciji. Na 31.12.2023. godine bilo je 158 uposlenih osoba, što je i prosječan broj uposlenih u 2023. godini za koje su isplaćene bruto plaće.

⁵² Nabava materijala i inventara evidentira se u klasi 2 tako što se tereti konto zaliha 211100 odnosno 221100 u korist konta ispravka 211900 odnosno 221900, a trošenje materijala knjiži se odobravanjem zaliha 211100 odnosno 221100 na teret konta ispravka 211900 odnosno 221900.

7.1. Upošljavanje na neodređeno vrijeme i raspoređivanje uposlenih

U tijeku 2023. godine su provedene dvije natječajne procedure putem javnog oglasa⁵³ nakon kojih je primljeno sedam državnih službenika. Od navedenog broja, tri osobe su prethodno bile uposlene u Agenciji na radnim mjestima sa srednjom stručnom spremom na neodređeno vrijeme, a jedna osoba je prethodno u Agenciji radila na određeno vrijeme uz suglasnost Agencije za državnu službu BiH. Također, provedene su dvije natječajne procedure putem javnog oglasa za prijem četiri uposlenika na neodređeno vrijeme s tim da su tri osobe prethodno radile u Agenciji putem ugovora o radu na određeno vrijeme.

Raspoređivanje uposlenih (obavljanje poslova i zadataka radi stjecanja radnog iskustva):

Tri uposlenika Agencije po ugovoru o radu na neodređeno vrijeme sa srednjom stručnom spremom, koji su nakon navedene natječajne procedure postavljeni kao državni službenici, su prethodno rješenjem ravnatelja Agencije bili raspoređeni na poslovima visoke stručne spreme radi stjecanja radnog iskustva. Prezentirana rješenja su iz ranijih godina s tim da je jedno rješenje doneseno retroaktivno.⁵⁴ Naime, u obrazloženju predmetnih rješenja se navodi Informacija i stav Agencije za državnu službu BiH iz prosinca 2011. godine⁵⁵ u pogledu mogućnosti angažiranja uposlenika na poslovima državnog službenika u institucijama BiH, u slučaju stjecanja višeg stupnja stručne spreme, radi stjecanja radnog iskustva, uz napomenu da se takav angažman ograniči rokom (najviše godinu dana) i da je isti bez naknade. Također, jedna od osoba je nakon postavljenja za državnog službenika dobila rješenje o ovlaštenju za obavljanje različitih finansijskih poslova koje je suštinski radila dok je bila uposlena u Agenciji kao uposlenik pa se nameće pitanje o stvarnoj potrebi za radnim mjestom za koje je raspisan javni oglas.

Nadalje, pored navedenog konstatirali smo kako su u 2023. godini izdana rješenja za dva uposlenika⁵⁶ sa srednjom stručnom spremom koji su u međuvremenu stekli visoku stručnu spremu da pored svog radnog mjesta obavljaju poslove drugog upražnjenog radnog mjesta državnog službenika pozivajući se na spomenutu informaciju Agencije za državnu službu BiH. Naime, referent-vozač-kurir u RC Sarajevo interno je premješten na radno mjesto referent-specijalist za administrativno-tehničke poslove u Uredu ravnatelja u Banjoj Luci nakon čega mu je izdano rješenje da pored svog radnog mjesta privremeno obavlja poslove radnog mjesta državnog službenika na poziciji viši stručni suradnik za upravne postupke u Odjelu za administrativno-pravne poslove i suradnju s nadležnim tijelima u RC Mostar. Međutim, prema evidencijama iz putnih naloga za korištenje službenog vozila uposlenik suštinski obavlja poslove vozača.

Zakonom o radu u institucijama BiH⁵⁷ i Pravilnikom o internom premještanju i raspoređivanju uposlenika u institucijama BiH⁵⁸ te Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH⁵⁹ i Pravilnikom o uvjetima i načinu obavljanja internih natječaja, internih i eksternih premještaja državnih

⁵³ Dokumentacija vezana za prijave kandidata na javni oglas, proces evaluacije prijave i ocjenjivanja kandidata je u nadležnosti imenovanog povjerenstva za prijem državnog službenika i ista nije bila predmetom revizije.

⁵⁴ Rješenje od 23.9.2019. godine u kojem stoji da se osoba raspoređuje da privremeno obavlja poslove radnog mjesta državnog službenika u trajanju od dvije godine u razdoblju od 20.9.2017. do 20.9.2019. godine; rješenje od 27.8.2019. godine u kojem stoji da se osoba raspoređuje da privremeno obavlja poslove radnog mjesta državnog službenika u trajanju od 22.8.2019. do 22.8.2020. godine i Uvjerjenje o radu od 6.4.2023. godine u kojem se poziva na Rješenje od 11.11.2019. godine o privremenom obavljanju poslova i drugog radnog mjesta u razdoblju od 11.11.2019. godine do 11.11.2020. godine.

⁵⁵ Broj: 01-50-946-1/11 od 23.12.2011. godine

⁵⁶ Rješenje od 28.2.2023. godine i rješenje od 8.11.2023. godine

⁵⁷ Službeni glasnik BiH, broj 26/04, 07/05, 48/05, 60/10, 32/13 i 93/17

⁵⁸ Službeni glasnik BiH, broj 19/12 i 49/13

⁵⁹ Službeni glasnik BiH, broj 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12, 93/17 i 18/24

službenika u institucijama BiH⁶⁰ definirani su način i uvjeti za premještaj i raspoređivanja uposlenika i državnih službenika na radna mjesta iste, više i niže razine.

S obzirom na to da navedenim propisima nije predviđena mogućnost da se rješenjem rukovoditelja institucije uposleni mogu raspoređivati na druga radna mjesta radi stjecanja radnog iskustva upitan je pravni temelj za izneseni stav Agencije za državnu službu BiH na koji se Agencija poziva.

PREPORUKA 7

Agencija je dužna da prilikom donošenja odluka o privremenom rasporedu uposlenih na radna mjesta više razine od razine radnog mjesta na kojem su uposleni dosljedno primjenjuje propise koji reguliraju radnopravni status uposlenih.

7.2. Upošljavanje na pozicijama savjetnika ravnatelja

U tijeku 2023. godine, rješenjem ravnatelja Agencije, imenovani su savjetnici ravnatelja⁶¹ na mandat bez provedbe natječajne procedure.

Naime, tri savjetnika su bila uposlena do prestanka mandata ravnatelja koji je razriješen dužnosti u srpnju 2023. godine. Nakon imenovanja novog ravnatelja Agencije, prethodni ravnatelj je imenovan za savjetnika ravnatelja za europsku regulativu do konca 2023. godine. Od kolovoza 2023. godine je imenovan predstojnik ureda – savjetnik ravnatelja, a u listopadu i studenom 2023. godine su imenovani novi savjetnici ravnatelja na razdoblje do isteka mandata ravnatelja (dva savjetnika za sigurnost informacijskih sustava i jedan savjetnik za europsku regulativu).

Agencija se u rješenjima poziva na članak 61. Zakona o upravi⁶², članak 18. stavak (1) točka c) Zakona o državnoj službi, članak 19. stavak (2) točka c) Zakona o Agenciji i Pravilnik o unutarnjem ustroju i sistematizaciji Agencije.

Važećim Pravilnikom o unutarnjem ustroju i sistematizaciji Agencije, koji je donesen uz suglasnost Vijeća ministara BiH⁶³, je definirano da predstojnik ureda-savjetnik u Uredu ravnatelja ima radnopravni status definiran Zakonom o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima BiH⁶⁴ kojim je propisana procedura imenovanja.

Također, u tabličnom pregledu strukture državnih službenika i uposlenika u Agenciji, koji je sastavni dio Pravilnika, prikazano je da su pored predstojnika ureda-savjetnika u Uredu ravnatelja predviđena radna mjesta dva savjetnika za sigurnost informacijskih sustava i dva savjetnika za europsku regulativu koji imaju “poseban status”.

Međutim, člankom 6. Zakona o Agenciji je definirano kako su uposleni u Agenciji državni službenici i uposlenici te da se u skladu s tim radni odnos zasniva u skladu sa Zakonom o

⁶⁰ Službeni glasnik BiH, broj 62/10, 30/14 i 38/17

⁶¹ Navedene osobe su primale naknade za smještaj i odvojeni život.

⁶² Službeni glasnik BiH, broj 32/02, 102/09 i 72/2017

⁶³ Vidjeti točku 3. Izvješća

⁶⁴ Službeni glasnik BiH, broj 37/03

državnoj službi u institucijama BiH i Zakonom o radu u institucijama BiH. Također, člankom 4. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH propisana su izuzeća od Zakona, odnosno jasno je definirano koje osobe uposlene kao savjetnici nisu državni službenici.⁶⁵

Dakle, iako je važeći Pravilnik o unutarnjem ustroju i sistematizaciji donesen uz suglasnost Vijeća ministara BiH smatramo kako isti nije usklađen sa Zakonom o Agenciji i Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH.

Na temelju svega navedenog ne možemo potvrditi kako je Agencija dosljedno primijenila odredbe prethodno navedenih propisa prilikom popunjavanja pozicija savjetnika ravnatelja.

PREPORUKA 8

Agencija je dužna popunjavanje upražnjenih radnih mjesta vršiti uz dosljednu primjenu odredbi relevantnih propisa.

8. JAVNE NABAVE

Agencija je objavila Plan javnih nabava za 2023. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavama⁶⁶.

Prema prezentiranim podacima⁶⁷, Agencija je u 2023. godini provela 29 postupaka javnih nabava⁶⁸. Od navedenog broja, Agencija je provela 14 otvorenih postupaka u vrijednosti od 3.965.213 KM⁶⁹, 13 konkurentskih postupaka u vrijednosti od 108.228 KM i dva postupka u skladu s Aneksom II. u vrijednosti od 127.008 KM. Agencija je putem izravnog sporazuma izvršila nabave u vrijednosti od 94.387 KM.

Revizijom procedura javnih nabava iz uzorka utvrđena su odstupanja od zadanih kriterija kako slijedi:

8.1. Nabava elektroničke opreme

Nabava elektroničke opreme za napredno upravljanje poslovnim procesima je provedena putem otvorenog postupka procijenjene vrijednosti od 683.760 KM. Postupak je bio podijeljen na dva lota. Lot 1 je obuhvaćao hardver, softver i licence, a lot 2 nabavu, integraciju i vršenje usluga u svezi sa sigurnosnim vratima. Tendersku dokumentaciju su preuzela 23 potencijalna ponuđača. Za lot 1 su pristigle dvije ponude od kojih je jedna ocijenjena kao kvalificirana, a za lot 2 nije pristigla nijedna ponuda pa je postupak poništen. S izabranim ponuđačem za lot 1 je 28.12.2023. godine zaključen ugovor u vrijednosti od 606.820 KM.⁷⁰

⁶⁵ Člankom 4. stavak 3. je utvrđeno da osobe uposlene kao savjetnici članova Parlamentarne skupštine, članova Predsjedništva, predsjedavatelja Vijeća ministara, ministara i zamjenika ministara, guvernera i viceguvernera Centralne banke nisu državni službenici.

⁶⁶ Službeni glasnik BiH, broj 39/14 i 59/22

⁶⁷ Podaci iz tabličnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije.

⁶⁸ Pojedini postupci javnih nabava su bili podijeljeni na lotove.

⁶⁹ Svi iznosi u točki 8. Javne nabave su navedeni bez PDV-a.

⁷⁰ Predmet ugovora je isporuka, instalacija, testiranje i puštanje u rad hardvera, softvera i licenci za unapređenje sustava tehničkog osiguranja u prostorijama Centra za skladištenje, personalizaciju i promet isprava. Rok za isporuku je bio 60 dana od potpisivanja ugovora.

Prema zapisniku o kvalitativnom prijemu, oprema i softverske licence su isporučeni u ugovorenom roku. Međutim, dobavljač je isporučio server robne marke, vrste i modela koja ne odgovara ponuđenoj.⁷¹ Navedeno odstupanje je utvrđeno tek nakon što je softver instaliran na server. Dobavljač naknadno, u prezentiranoj korespondenciji, navodi da je u cilju poštovanja ugovorenih rokova nabavio server druge marke nakon što je distributer za ponuđeni server produžio rok isporuke. Agencija je zatražila zamjenu isporučenog servera za ponuđeni server. Međutim, dobavljač je naveo da nije moguće izvršiti zamjenu te da su sve tražene karakteristike isporučene. Naknadni kvalitativni prijem Agencije je potvrdio da isporučeni server zadovoljava sve tražene tehničke karakteristike.

PREPORUKA 9

Prilikom prijema elektroničke opreme potrebno je unaprijediti kontrolne mehanizme i posvetiti dužnu pozornost kako bi se osiguralo da se isporuka opreme vrši u skladu sa zaključenim ugovorom.

8.2. Nabava usluga održavanja aplikacije

Agencija je provela nabavu usluga održavanja aplikacije za upravljanje proizvodnjom dokumenata⁷² putem otvorenog postupka planirane vrijednosti u iznosu od 85.470 KM. Kriterij za dodjelu ugovora je bio najniža cijena. Tendersku dokumentaciju je preuzelo 12 potencijalnih ponuđača putem Portala javnih nabava.

Dostavljena je jedna ponuda u vrijednosti od 75.000 KM. Povjerenstvo je u zapisniku o ocjeni ponude navelo da ponuda nije numerirana i da nije dostavljena izjava rukovoditelja tima kojom se dokazuje iskustvo od tri godine, kako je traženo tenderskom dokumentacijom. Međutim, nisu tražena dodatna pojašnjenja od ponuđača, već je povjerenstvo zaključilo da je ponuda prihvatljiva. Agencija je s izabranim ponuđačem zaključila četverogodišnji okvirni sporazum.

Prije pokretanja postupka nabave Agencija nije dokumentirala istraživanje tržišta kako je to definirano člankom 14a. Zakona o javnim nabavama. Naime, navedenim člankom je utvrđeno da prije pokretanja postupka ugovorno tijelo provodi provjeru tržišta u svrhu pripreme nabave i informiranja privrednih subjekata o svojim planovima i zahtjevima u svezi s nabavom, i da se o prethodnoj provjeri tržišta sačinjava pismena zabilješka o svim radnjama i postupcima.

PREPORUKA 10

Agencija je dužna prije pokretanja postupka javne nabave dokumentirati istraživanje tržišta u skladu sa Zakonom o javnim nabavama BiH.

Analizom tenderske dokumentacije i dostavljene ponude smo uočili sljedeće:

Tenderskom dokumentacijom je zahtijevano da, u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti, ponuđač mora ispunjavati uvjete da je u posljednje tri godine izvršio minimalno

⁷¹ Isporučeno je serversko računalo proizvođača Lenovo u odnosu na ponuđeni od proizvođača Dell. Vrijednost servera je 78.881 KM s PDV-om

⁷² Postojeća aplikacija je modularna da prati sljedeće procese: upravljanje procesom djelomične personalizacije osobnih iskaznica, vozačkih dozvola i putovnica, upravljanje procesom personalizacije dokumenata, kontrolu kvalitete dokumenata i pakovanje i promet. Agencija ima izvorni kod.

jedan ugovor u kojem su predmet usluge održavanja aplikacije za upravljanje proizvodnjom dokumenata čija vrijednost ili zbrojni iznos svih izvršenih ugovora minimalno iznosi 15.000 KM. Međutim, nije jasno naznačeno radi li se o istom sustavu kao i predmet nabave ili se istim može smatrati i iskustvo na održavanju srodnih sustava. U ponudi je priložena potvrda treće osobe da je ponuđač izvršio ugovor 31.3.2023. godine u vrijednosti od 30.000 KM, a koji podrazumijeva više različitih radova među kojima je i razvoj i održavanje aplikacije za izradu dokumenata (digitalne Covid potvrde).

Nadalje, traženo je da ponuđač angažira tehničko osoblje za potrebe izvršenja traženih usluga tako što će formirati tim koji će vršiti intervencije održavanja u sastavu od rukovoditelja tima s minimalno visokom stručnom spremom smjera vezanog za informacijsko-komunikacijske tehnologije, te minimalnim iskustvom od tri godine u toj struci⁷³ i minimalno jedne osobe koja ima iskustvo za razvoj i održavanje aplikacije.⁷⁴ U ponudi nije dostavljena tražena izjava za rukovoditelja tima što je i povjerenstvo konstatiralo u zapisniku o ocjeni ponuda.⁷⁵ Također, u tenderskoj dokumentaciji nije traženo da rukovoditelj tima treba imati i dokazati iskustvo vezano za održavanje sustava koji su slični predmetu nabave uzimajući u obzir kompleksnost i značaj sustava koji je predmetom nabave, a za člana tima nije traženo da se dostavi dokaz o stručnoj spremi kako bi se na pouzdan način utvrdila kvalificiranost i stručnost osobe.⁷⁶

PREPORUKA 11

Potrebno je prilikom pripremanja tenderske dokumentacije za nabavu usluga održavanja aplikacije jasno definirati zahtjeve tehničke i profesionalne sposobnosti koje ponuđači trebaju ispunjavati i vrste dokaza kojim se isto potkrepljuje, a koji odgovaraju predmetu nabave.

8.3. Nabava vozila

Nabava vozila je provedena putem otvorenog postupka procijenjene vrijednosti u iznosu od 128.205 KM⁷⁷, s tim da je nabava podijeljena na tri lota za nabavu tri vozila⁷⁸. Tendersku dokumentaciju je preuzelo 14 potencijalnih ponuđača. Agencija je izvršila istraživanje tržišta i sačinila službenu zabilješku. Za svaki lot je pristigla po jedna ponuda od istog ponuđača za koje je povjerenstvo utvrdilo kako ispunjavaju sve tražene uvjete. Zaključeni su ugovori s izabranim ponuđačem.⁷⁹ Uvidom u ponudu za lot 3 smo utvrdili da je ponuđena boja karoserije vozila koja odstupa od zahtijevane. Naime, traženo je da boja vozila bude bijela, siva ili crna, a ponuđena je Energy plava boja vozila. Navedeno nije konstatiralo povjerenstvo u zapisniku o ocjeni ponude. Međutim, uvidom u fakturu stoji kako je isporučeno vozilo bijele boje kako je traženo tenderskom dokumentacijom.

⁷³ Dokazuje se ovjerenom izjavom i ovjerenom kopijom diplome rukovoditelja tima kojim se dokazuje visoka stručna sprema smjera vezanog za informacijsko-komunikacijske tehnologije i iskustvo od minimalno tri godine u struci.

⁷⁴ Dokazuje se ovjerenom izjavom institucije za koju je razvijan sustav da osoba koja će činiti tim ima iskustvo na razvoju i održavanju aplikacija (C# ili Oracle tehnologije).

⁷⁵ Dostavljena je kopija diplome, uvjerenje o osiguranju Porezne uprave i kopija ugovora o djelu zaključena između ponuđača i fizičke osobe na razdoblje od 14.4 – 31.7.2023. godine

⁷⁶ U ponudi je za člana tima dostavljena izjava da osoba ima iskustva na korištenju različitih tehnologija potpisana od treće osobe s kojom je bila suradnja.

⁷⁷ Planirana vrijednost za lot 1 je 59.829 KM, za lot 2 je 42.735 KM i za lot 3 25.641 KM.

⁷⁸ Putničko motorno vozilo kategorije M1, oblik karoserije AA-limuzina, sedan dugi (lot 1), putničko motorno vozilo kategorije hatchback benzin (lot 2) i putničko motorno vozilo kategorije M1, hatchback benzin (lot 3).

⁷⁹ Za lot 1 u vrijednosti od 59.828 KM, za lot 2 u vrijednosti od 42.734 KM i za lot 3 u vrijednosti od 25.640 KM.

PREPORUKA 12

Agencija treba prilikom evaluacije ponuda osigurati da se ista vršiti u skladu sa zahtjevima traženim tenderskom dokumentacijom uz osiguranje dokumentiranosti eventualnih odstupanja i dodatnih pojašnjenja ponude.

8.4. Nabave sigurnosno-identifikacijskog softvera i sustava za upravljanje rizicima (poništeni postupci)

Nabave sigurnosno-identifikacijskog softvera: Odlukom ravnatelja od 10.10.2023. godine je pokrenuta procedura nabave sigurnosno-identifikacijskog softvera putem otvorenog postupka planirane vrijednosti od 769.230 KM. U međuvremenu je došlo do izmjene tenderske dokumentacije. Zapisnikom je konstatirano kako je pristiglo ukupno devet ponuda, s tim da je povjerenstvo ocijenilo kako samo dvije ispunjavaju sve tražene uvjete.⁸⁰ Prvorangirani ponuđač nije u utvrđenom roku dostavio dokaze o ispunjavanju uvjeta u skladu s člankom 45. i 47. Zakona o javnim nabavama pa je Agencija ugovor namjeravala zaključiti s drugorangiranim ponuđačem. Na Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača su uložene dvije žalbe (zbog diskvalifikacije u postupku) i jedan zahtjev za objašnjenje procesa evaluacije prema Agenciji. Jedna žalba je odbačena zbog neurednosti, dok je Ured za razmatranje žalbi BiH drugu žalbu usvojio i svojim rješenjem od 18.1.2024. godine vratio na ponovni postupak. Agencija je 2.2.2024. godine poništila predmetni postupak s obzirom na to da su za nabavu odobrena proračunska sredstva u 2023. godini koja se ne mogu prenositi u narednu fiskalnu godinu. Ponuđač (s kojim je Agencija namjeravala potpisati ugovor-drugorangirani u postupku) je uložio žalbu na Odluku o poništenju postupka koju je Ured za razmatranje žalbi odbacio kao neurednu jer nije uplaćena pristojba.

Nabava sustava za upravljanje rizicima: Odlukom ravnatelja od 9.11.2023. godine je pokrenuta proceduru nabave sustava za upravljanje rizicima putem otvorenog postupka planirane vrijednosti od 238.461 KM. Pristigle su dvije ponude za koje je povjerenstvo ocijenilo kako ispunjavaju sve tražene uvjete. Nakon provedene e-aukcije, gdje je bilo umanjeње prvobitne cijene od 34 %, donesena je odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača. Izabrani ponuđač je izjavio žalbu na predmetnu odluku u kojoj navodi da drugorangirani ne ispunjava uvjete zahtijevane tenderskom dokumentacijom, a istu je Ured za razmatranje žalbi BiH 18.1.2024. godine odbacio kao neutemeljenu zbog nedostatka aktivne legitimacije žalitelja. Agencija je 31.1.2024. godine poništila predmetni postupak s obzirom na to da su za nabavu odobrena proračunska sredstva u 2023. godini koja se ne mogu prenositi u narednu fiskalnu godinu. Zatim je izabrani ponuđač uložio žalbu na odluku o poništenju postupka koju je Agencija odbila Zaključkom od 13.2.2024. godine zbog nedostatka aktivne legitimacije žalitelja. Ured za razmatranje žalbi BiH je 21.3.2024. godine usvojio žalbu i poništio Zaključak, a predmet je vraćen Agenciji na ponovno postupanje. Nemamo informacije o daljnjim postupanjima Agencije po navedenom.

U skladu s prezentiranim informacijama o dvije procedure možemo zaključiti sljedeće:

⁸⁰ Analizom zapisnika o ocjeni ponuda možemo konstatirati kako je većina ponuda, između ostalog, odbijena jer ponuđači nisu dokazali profesionalnu i tehničku sposobnost u skladu s člankom 48. Zakona o javnim nabavama, odnosno nisu dostavili prihvatljive dokaze o uredno izvršenim ugovorima.

- Pretpostavke za pokretanje procedura nabava, u pogledu iskazivanja potreba kroz zahtjev za prestrukturiranje i izmjenu namjenske strukture, su uspostavljene u rujnu 2023. godine, koje je odobrilo Ministarstvo financija i trezora BiH⁸¹. Navedeno je utjecalo na donošenje odluka o pokretanju postupaka tek u listopadu i studenom 2023. godine. Agencija obrazlaže kako je smjena rukovodstva sredinom godine imala utjecaj na određena postupanja.
- Tenderske dokumentacije u oba postupka su kompleksne i u takvim uvjetima rizik od nastanka greške je veći, a samim tim i rizik od žalbenih postupaka.
- U postupku nabave sigurnosno-identifikacijskog softvera je uložena žalba koja se odnosila na propuste u evaluaciji ponuda koju je Ured za razmatranje žalbi BiH usvojio.
- Ostale žalbe u postupku su ocijenjene kao neutemeljene ili nepravodobne, ali su utjecale na produženje postupaka nabave.
- Naputkom Ministarstva financija i trezora BiH⁸² je dozvoljeno da obveze mogu teretiti proračun tekuće godine samo ukoliko su procedure javnih nabava kapitalnih izdataka za koje su osigurana sredstva okončane i zaključeni ugovori do konca tekuće godine. Također, do travnja 2024. godine, Zakon o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2024. godinu nije usvojen, već Agencija posluje u uvjetima privremenog financiranja.

Sve navedeno je imalo utjecaj na to da se ne realiziraju odobrena proračunska sredstva za predmetne nabave, a za koje Agencija smatra kako bi osigurali unapređenje razine sigurnosti u pojedinim segmentima poslovanja.

PREPORUKA 13

Agencija treba na vrijeme provoditi aktivnosti pripreme nabava sustava i softvera u cilju efikasne provedbe postupaka nabava i smanjenja rizika od eventualnih žalbi ponuđača.

9. OSTALO

9.1. IT revizija

Agencija posjeduje značajnu infrastrukturu koja je veoma bitna za neometano osiguranje rada iz njenog djelokruga i nadležnosti, kao i za rad drugih institucija što je uređeno Zakonom o Agenciji⁸³. Da bi kompleksan informacijski sustav kojim raspolaže Agencija, bio kvalitetan i

⁸¹ Proračun za 2023. godinu je usvojen 31.3.2023. godine. Agencija je podnijela zahtjev za prestrukturiranje rashoda proračuna od 11.9.2023. godine (detaljnije u točki 5. Izvješća) koje je Ministarstvo financija i trezora BiH odobrilo 14.9.2023. godine i zahtjev za izmjenu namjenske strukture za nabavu stalnih sredstava od 13.9.2023. godine na koju je Ministarstvo financija i trezora BiH dalo suglasnost 19.9.2023. godine (zaprimito 6.10.2023. godine).

⁸² Naputkom Ministarstva financija i trezora BiH za unos i evidentiranje obveza u ISFU sustav koje su planirane u Proračun tekuće fiskalne godine, a čiji će računi ili konačne situacije biti ispostavljeni u narednoj fiskalnoj godini je definirano da se obveze kod kojih je provedena kompletna procedura javnih nabava, te kod kojih su zaključeni ugovori o nabavi roba, odnosno izvođenja radova i usluga u tekućoj godini, za koje su odobrena sredstava u tekućem proračunu i koje nemaju karakter tekućih izdataka, mogu teretiti proračun za tekuću godinu.

⁸³ Agencija prema Zakonu o Agenciji, između ostalog, održava i upravlja bazama podataka u koje se pohranjuju podaci iz evidencija koje su definirane Zakonom o Agenciji i informacijskih sustava, putem kojih se pristupa navedenim evidencijama; osigurava adekvatnu infrastrukturu, posebne uvjete za rad i zaštitu podataka, te druge tehničke preduvjete za neometano funkcioniranje baza podataka koje su u njenoj nadležnosti i baza podataka koje su u nadležnosti drugih ministarstava, institucija i organa na njihov zahtjev i u skladu sa zakonom; projektira, razvija i održava softverska rješenja potrebna za vođenje evidencija u nadležnosti Agencije; razvija, održava i unapređuje telekomunikacijske mreže za prijenos podataka za potrebe Agencije, te drugih tijela javne sigurnosti u skladu sa Zakonom o telekomunikacijama, a kako bi se omogućila efikasna razmjena podataka iz registara definiranih

siguran, isti zahtijeva stalnu optimizaciju, stručno administriranje i održavanje uz kontinuiranu edukaciju kadrova, usklađivanje sustava sa standardima, uspostavljanje i osiguranje unutarnjih kontrola. Veći dio sustava administrira i kontrolira Agencija, ali postoji i dio sustava koji održavaju vanjski pružatelji usluga. Revizijom Agencije sagledano je stanje informacijskog sustava u odnosu na prethodno razdoblje.

Sigurnost informacijskog sustava

Agencija je, 2010. godine, u skladu sa Zakonom o Agenciji donijela Pravilnik o tehničkoj administraciji u Agenciji kojim se utvrđuje način administriranja operativnog sustava, aplikacija i baza podataka u nadležnosti Agencije, mjere i postupci fizičke i logičke sigurnosti sustava i podataka, odgovorne osobe, način intervencija na podacima i kontrolni instrumenti. Unutarnja revizija je u tijeku 2023. godine obavila unutarnju reviziju na temu „Administracija sustava i aplikacija/usuglašenost postupanja s Pravilnikom o tehničkoj administraciji Agencije“ i dala određene preporuke.

Uzimajući u obzir kako je predmetni Pravilnik donesen 2010. godine i kako su se u međuvremenu promijenile prakse uslijed uvođenja novih i nadogradnje postojećih sustava javila se potreba da se postojeće procedure ažuriraju. Napominjemo kako je Vijeće ministara BiH prethodnih godina donijelo određene smjernice za upravljanje informacijskom sigurnošću u institucijama BiH. S obzirom na značaj informacijskog sustava Agencije, smatramo kako je veoma bitno definirati i inovirati unutarnje kontrole, sigurnosne protokole, procedure pohranjivanja i kreiranja rezervnih kopija podataka, procedure oporavka u slučaju neželjenih događaja u skladu sa smjericama Vijeća ministara BiH, ISO 27001 standardom i najboljim praksama. Informirani smo kako je Agencija poduzela aktivnosti na izradi nove procedure.

PREPORUKA 14

Preporučujemo Agenciji ažuriranje Pravilnika o tehničkoj administraciji u cilju unapređenja sustava unutarnjih kontrola i sigurnosnog aspekta informacijskog sustava.

Telekomunikacijska mreža

Temelj informacijskog sustava čine telekomunikacije koje zahtijevaju kontinuirano unapređenje kako bi dostupnost i sigurnost sustava bila na visokoj razini. Agencija posjeduje složenu i visoko raspoloživu telekomunikacijsku mrežu, baziranu na radiorelejnim linkovima koju održava samostalno Agencija u suradnji s dobavljačima s kojima ima zaključene okvirne sporazume i ugovore. Informirani smo kako je kroz IPA projekt planirana nabava linkova SDH mreže. Koncem 2023. godine je provedena procedura javne nabave radiorelejne opreme (bazne stanice) u vrijednosti od 613.264 KM s PDV-om. Agencija potrebu za nabavom obrazlaže situacijom kako je postojeća oprema zastarjela i kako se frekvencije rada postojeće radiorelejne opreme poklapaju s frekvencijama modernih mobilnih mreža u pograničnim dijelovima teritorije BiH, tako da je Agencija pristupila znavljanju stare opreme koja ne dopušta neophodnu izmjenu radne frekvencije⁸⁴. Agencija ima veliki broj zaključenih ugovora za zakup tornjeva,

ovim zakonom; Agencija je isključivo nadležna za tehničko održavanje i elektroničko arhiviranje podataka i informacija koje se vode u evidencijama kao javnog dobra na razini BiH itd.

⁸⁴ Detaljno obrazloženje u zahtjevu za izmjenu namjenske strukture od 13.9.2023. godine na koju je Ministarstvo financija i trezora BiH dalo suglasnost 19.9.2023. godine.

releja i antenskih stupova na kojima se postavlja radiorelejna oprema za koje se godišnje plaćaju znatna financijska sredstva. Informirani smo kako je opredjeljenje Agencije uspostavljanje fiksne optičke mreže vodova za koju se smatra da osigurava visoku pouzdanost (raspoloživost) i visoku sigurnost u komunikaciji između lokacija informacijskog sustava s tim da su aktivnosti na stvaranju pretpostavki u tijeku.

Zanavljanje vitalnih segmenata informacijskog sustava

Agencija je u tijeku 2022. godine pokrenula otvoreni postupak za nabavu sustava za virtualizaciju (serveri, sustav za pohranu podataka, switch itd.). Radilo se o kapitalnom ulaganju značajnom za efikasno upravljanje informacijskim sustavom. Neusklađenost tenderske dokumentacije sa Zakonom o javnim nabavama i izostanak pojedinih neophodnih informacija u predmetnoj tenderskoj dokumentaciji utjecali su na to da se poništi procedura nabave i tako ne realiziraju odobrena proračunska sredstva za vitalne segmente informacijskog sustava u iznosu od 1.794.871 KM bez PDV-a, što smo konstatirali u revizorskom izvješću o obavljenoj financijskoj reviziji za 2022. godinu. Ovakav pristup, pored toga što je neefikasan, svakako predstavlja značajan rizik s aspekta funkcionalnosti i održivosti informacijskog sustava Agencije.

Agencija u tijeku 2023. godine nije pokretala novi postupak nabave sustava za virtualizaciju, već je jedan dio sredstava za kapitalne izdatke odobrenih proračunom za 2023. godinu preusmjeren za druge nabave (vidjeti točku 5. Izvješća). Agencija obrazlaže kako će određeni dio opreme koji je bio obuhvaćen nabavom sustava za virtualizaciju biti predmetom donacije IPA procedure u 2024. godini. Nadalje, informirani smo kako je provedba nabave Oracle Exadata platforme planirana u 2024. godini ukoliko budu osigurana proračunska sredstva.

Iako je određeni dio opreme tijekom prethodnih godina zanovljen (nabave iz proračunskih sredstava Agencije i donacija Europske komisije kroz IPA projekte) i dalje jednim dijelom u uporabi ostaje nezamijenjena serverska oprema koja zbog zastarjelosti nosi određene rizike. Agencija redovito nabavlja uslugu podrške za Oracle licence čime se ostvaruju preduvjeti za mogućnost nadogradnje sustava na nove verzije baze podataka. Pored navedenog, na nadogradnju utječu i hardverski resursi koje je potrebno pravodobno osiguravati i tako omogućavati neometanu nadogradnju sustava baza podataka.

PREPORUKA 15

Potrebno je prilikom iskazivanja potreba za nabavama za unapređenje i rad informacijskog sustava iste bazirati na stvarnim potrebama u cilju pravodobne uspostave i neometanog rada istog.

9.2. Sudbeni sporovi

Pred Sudom BiH je bio pokrenut upravni spor protiv rješenja Ureda za razmatranje žalbi BiH od 8.12.2021. godine⁸⁵ kojim je odbijena žalba Thales DIS France SA od 7.10.2021. godine protiv tenderske dokumentacije Agencije u postupku javne nabave obrazaca pasoških knjižica. Presudom Suda BiH od 24.11.2023. godine⁸⁶ je poništeno predmetno rješenje Ureda za razmatranje žalbi BiH i predmet je vraćen na ponovni postupak. Slijedom navedenog, Ured za razmatranje žalbi BiH je, 12.3.2024. godine, donio rješenje kojim se žalba ponuđača Thales DIS France SA djelomično usvaja. U rješenju se, između ostalog, navodi kako je Agencija nakon donošenja Odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača s predloženim ponuđačem (Muehlbauer d.o.o. Banja Luka) zaključila okvirni sporazum 22.3.2022. godine⁸⁷ i na temelju istog dva pojedinačna ugovora, što u konačnici posljedično utječe na mogućnost utvrđivanja i preduvjete izricanja pravne posljedice u odnosu. Nadalje se navodi kako sudionik u postupku javne nabave (Thales DIS France SA), ukoliko smatra kako je pretrpio štetu, u skladu s pravilima članka 121. Zakona o javnim nabavama BiH, ima mogućnost da pokrene postupak za ostvarivanje prava na naknadu štete pred nadležnim sudom, ukoliko za to ispunjava uvjete u skladu s utvrđenim okolnostima konkretnog slučaja i prema općim pravilima o naknadi štete.

Također, Thales DIS France SA je pokrenuo upravni spor protiv zaključka Ureda za razmatranje žalbe BiH od 10.3.2022. godine⁸⁸ kojim je odbačena njegova žalba izjavljena protiv Odluke Agencije o izboru najpovoljnijeg ponuđača od 10.2.2022. godine⁸⁹ u postupku javne nabave obrazaca pasoških knjižica. Presudom Suda BiH od 17.1.2024. godine⁹⁰ je žalba odbačena zbog nedostatka aktivne legitimacije žalitelja.

⁸⁵ Rješenje Ureda za razmatranje žalbi BiH, broj JN2-01-07-1-2919-13/21 od 8.12.2021. godine.

⁸⁶ Presuda Suda BiH, broj S1 3 U 042007 22 U

⁸⁷ Okvirni sporazum u vrijednosti od 34.471.874 KM s PDV-om koji važi od 12.3.2022.-11.3.2026. godine.

⁸⁸ Zaključak Ureda za razmatranje žalbe BiH, broj JN2-01-07-1-536-7/22

⁸⁹ Odluka Agencije, broj 15-03-16-5-27-114/21

⁹⁰ Presuda Suda BiH, broj S1 3 U 042672 22 U

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Agencija je u ostavljenom roku dostavila komentare na Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji za 2023. godinu. U dostavljenim komentarima Agencija je najvećim dijelom potvrdila naše nalaze i dane preporuke, s obzirom na to kako su ponovljene konstatacije koje su nam prezentirane tijekom revizije ili su navedene aktivnosti koje se planiraju poduzeti na realizaciji danih preporuka. Neke od dostavljenih komentara nismo mogli prihvatiti jer nisu dostavljene nove činjenice ili dokazi koji bi utjecali na promjenu nalaza i danih preporuka. Prihvatili smo djelomično komentar vezan za dostavljanje financijskih izvješća Ministarstvu financija i trezora BiH i informaciju o korištenju službenih vozila 24 sata, te je u tom smislu izvršena dopuna i manja korekcija u predmetnim nalazima. Detaljno objašnjenje razloga neprihvatanja određenog broja komentara Agencije dano je u odgovoru Ureda za reviziju koji je dostavljen rukovodstvu Agencije uz konačno Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji za 2023. godinu.

U skladu s navedenim, izuzev manje dopune i korekcije u okviru nalaza vezano za točke 6. Financijska izvješća i 6.1.2. Izdaci za uporabu vozila, ovo Izvješće je neizmijenjeno u odnosu na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji za 2023. godinu.

Reviziju u Agenciji za 2023. godinu obavili su: Fatima Mehanović – voditelj tima, Nataša Timotija – član tima i Slaviša Vuković – član tima.

**Voditelj tima za
financijsku reviziju**

mr. sc. Fatima Mehanović, v. r.

**Rukovoditelj Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvalitete financijske revizije**

Mirsada Sijamić, v. r.

Broj: 06-16-1-874/24

Privici

Tablica I. - Pregled rashoda proračuna za 2023. godinu

Tablica II. - Bilanca stanja na 31.12.2023. godine

Tablica III. - Pregled prihoda i primitaka za 2023. godinu

Pregled rashoda proračuna za 2023. godinu

Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun	Izvršenje proračuna	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	29.535.000	140.000	29.675.000	27.804.279	94
Bruto plaće i naknade	5.643.000	0	5.643.000	5.213.285	92
Naknade troškova uposlenih	1.137.000	0	1.137.000	980.890	86
Putni troškovi	136.000	20.000	156.000	151.956	97
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	108.000	0	108.000	90.702	84
Izdaci za energiju i komunalne usluge	219.000	110.000	329.000	264.140	80
Nabava materijala	17.100.000	0	17.100.000	16.619.673	97
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	170.000	0	170.000	118.371	70
Unajmljivanje imovine i opreme	2.458.000	0	2.458.000	2.363.137	96
Izdaci za tekuće održavanje	2.278.000	-20.000	2.258.000	1.865.681	83
Izdaci za osiguranje	176.000	0	176.000	13.616	8
Ugovorene i druge posebne usluge	110.000	30.000	140.000	122.826	88
2. Kapitalni izdaci	3.061.000	-140.000	2.921.000	1.498.894	51
Nabava zemljišta	0	0	0	0	
Nabava građevina	0	0	0	0	
Nabava opreme	3.056.000	-1.046.000	2.010.000	1.496.741	74
Nabava stalnih sredstava u obliku prava	5.000	906.000	911.000	2.153	0
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Proračun-neposredna potrošnja (1+2+3)	32.596.000	0	32.596.000	29.303.173	90
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja		10.083.577	10.083.577	7.206	0
VKU - Izgradnja objekta za smještaj sjedišta i organizacijskih jedinica Agencije		10.083.577	10.083.577	7.206	0
		0		0	0
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
8. Ukupno proračun (4+5+6+7)	32.596.000	10.083.577	42.679.577	29.310.379	69

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo 4.3.2024. godine.

Ravnatelj:
prof. dr. Almir Badnjević

Bilanca stanja na 31.12.2023. godine

Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine

Tablica II.

Opis	31.12.2023.	31.12.2022.	Postotak (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	808	1.365	59
Novčana sredstva	0		
Kratkoročna potraživanja	808	1.364	59
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	1	0
2. Stalna sredstva	11.775.458	10.558.404	112
Stalna sredstva	58.326.814	56.985.508	102
Ispravka vrijednosti	46.551.356	46.427.104	100
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	11.775.458	10.558.404	112
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	11.776.266	10.559.769	112
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	5.250.449	3.416.124	154
Kratkoročne tekuće obveze	1.796.315	1.208.993	149
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obveze prema uposlenima	522.690	574.410	91
Interni finansijski odnosi	1.438.943	1.161.907	124
Kratkoročna razgraničenja	1.492.501	470.814	317
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	11.775.458	10.558.404	112
Izvori sredstava	11.775.458	10.558.404	112
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	17.025.907	13.974.528	122

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo 4.3.2024. godine

Ravnatelj:
prof. dr. Almir Badnjević

Pregled prihoda i primitaka za 2023. godinu

Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine

Tablica III.

Opis	Planirani iznos u proračunu	Izmjene i dopune	Ukupno planirani iznos	Ostvareni iznos	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	31.230.000	0	31.230.000	28.116.512	90
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	0	0	0	0	
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	31.230.000	0	31.230.000	28.114.262	90
Novčane kazne (neporezne prirode)	0	0	0	2.250	
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inozemstva	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	0	0	0	137.953	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	137.953	
Primici od financijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	31.230.000	0	31.230.000	28.254.465	90

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 4.3.2024. godine

Ravnatelj:
prof. dr. Almir Badnjević